

Nepriklausoma

Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 24

1978 m. BIRŽELIO - JUNE 14 d.

CANADA - MONTREAL - (Established 1941)

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

VAKARAI- BAILIAI

Ištremtasis iš Sov. Sąjungos Nobelio premijos laureatas rašytojas Aleksandr Solženytn'as po trijų metų gyvenimo Vermonte, JAV, pirmą kartą išsamioje ir ilgesnėje viešojo kalboje Harvardo Universitete apibūdino dabartinę pasaulio situaciją: "Mūsų dvasinis gyvenimas prarastas kaip Rytuose, taip ir Vakaruose".

Pradėjęs savo kalbą pastaba, kad tiesa esanti retai maloni, beveik pastoviai karti, bet jis sakė, šią kalbą ne kaip priešas, bet kaip draugas.

Solženytn'as pavadino Sovietų stiliaus komunizmą "zero, ir žemiau zero", bet toliau kalbėdamas, išdėstė atvirai, ką galvoja apie Vakarų, specifiniai apie Amerikos gyvenimo būdą. Tikriausiai ir daugelis iš mūsų ne kartą savo tarpe esame apkalbėję ir panašius išvadų priėję, svarstydami amerikono "gyvenimo filosofiją".

Jo žodžiais- "Jeigu kas manęs paklaustų, ar aš siūlyčiau Vakarų gyvenimo būdą, koks jis yra šiandien, padėdžiu savo kraštui, atvira kalbant, pasakyčiau - ne. Aš negalėčiau rekomenduoti jūsų visuomenę, kokia ji dabar yra kaip idealia, pa-keisti mūsų".

Kaip ir anksčiau, trumpešne kalbose, Solženytn'as buvo pareiškęs, patvirtino ir šioje kalboje, sakdamas, kad modernus žmogus prarado suvokimą Aukščiausios Tobulos Visatos, kas seniau sutramdydavo mūsų aistras ir neatsakingumą. Jis puolė Vakarų moralinį bailumą, egolizmą ir abejingumą. "Materializmas, apskuręs manevravimas, statistais, spauda, kuri išiveržia į privatų gyvenimą, apgūrimas nuo nuolatinio TV žiūrėjimo, nepernešama, triukšminga muzika - visa tai padaro Vakarų gyvenimo stilių vis mažiau ir mažiau pageidautiną pavyzdžiu.

Drašos praradimas", iš-kėlė Solženytn'as, yra pati ryškiausia žymė Vakarų dvasinio išsisėmimo".

Auditorijoje kartas nuo karto pasigirdo nepritariai ir sporadiški plojimai, kuomet rašytojas kritikavo JAV masinius protesto pasireiškimus prieš Vietnamo karą. Jis sakė, kad JAV nesuprato Vietnamo karo reikšmės ir buvo padaryta pati žiauriausia klaida, išduodant Tolumosius Rytus genocidui ir kančioms, kurios užgulė 30 mil. žmonių.

Vietnamo ir visi kiti tolimi karai nėra taip paprastai suprantami ir motyvuojami. Gal ir Solženytn'as dar

A. Solženytn'as

neturėjo laiko pakankamai išsiginčyti ir pilniau suprasti amerikoniškojo gyvenimo gana komplikotą panoramą. Karo nori pavergtieji, nes tai jų gal paskutinioji desperatiška viltis. Laivieji gali ieškoti kitokių būdų, arba tikėtis kitokių sprendimų. Nerikla paminėti, kad "jankiai" buvo kritikuojami ne tik savų, bet, pavojui praėjus, pačių išgelbėtojų, kaip praktika parodė. Visa tai nepridavė entuziazmo mirti svetimame kontinente, už svetimą kultūrą ir svetimą rasę. Kas žino, ar laimėjus amerikonomams karą Vietname, komunistai būtų sumažinę propagandą, kiršinimus ir ramiai pasitraukę visiems laikams? O gal tik dar labiau stiprinę "tobulos valdžios" iluziją...

KONSTITUCINĖ REFORMA KANADOJE

Jau trečią kartą Kanados premjeras Trudeau pasiūlo konstitucinę reformą, pabrėždamas, kad atėjo laikas skubiai veikti, nes kvebekiečiai netrukus turės referendumą nepriklausomumui.

Trudeau spaudos konferencijoje vėl labai aiškiai pabrėžė savo tikėjamą konfederaciją, pridėdamas, kad reformos siektų duoti stiprų federalinį parlamentą, ir lygiai stiprią savivaldą provincijoms.

Pagrindinės teisės ir laisvės turės būti vienodai respektuojamos federalinės ir provincinių valdžių.

Trudeau siūlo, kad naujoji konstitucija Kanadoje veiktų nuo 1981 m. pabaigos.

Naujame konstitucijos projekte neminama Karūna, ar karalienė. Tuo labiau ji neaktuali Quebec'ui...

AUTO LENKTYNĖS MONTREALYJE

Montrealio Ile Notre Dame, po ilgesnių debatų nubalsavus 37 prieš 10, vyks Grand Prix Auto Lenktynės kartą į metus iki 1982 m., subsidijuojant Labatt Brewery Ltd.

Miesto administracija už tokio kontrakto ruošimą buvo aštriai kritikuojama, tačiau dauguma balsavo už tokią sutartį, nes miesto ekonominis gyvenimas šiuo metu yra gerokai smukęs.

PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS
V KANADOS IR JAV LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ
PASAULIO LIETUVIŲ SPORTINĖS ŽAIDYNĖS

PARDUODAMI BILIETAI Į PLD RENGINIUS

Pranešama visiems, kad į PLD renginius bilietai gaunami:

1. Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor st. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6, PLD informacijos kambaryje, 6-10 val. v., tel: 532 - 2911, pirmadieniais-penktadieniais.

2. W. Dauginis- Draudimo Įstaiga, 1613 Bloor st. W., Toronto, Ont., M6P 1A6, tel: 1-416-533-1121, pirmadieniais-penktadieniais, 9-5 val. p. p.

3. Prisikėlimo Parapijos raštinėje- B. Pabėbinskienė - nuo 9 - 4 val. p. p., pirmadieniais-penktadieniais, tel: 533 - 0621, sekmadieniais- pamaldų metu parapijos patalpose, 1011 College st., Toronto, Ont., M6H 1A8

4. Anapilyje-Liet. Kankinių Parapijos Spaudos Kioske - V. Aušrotas, sekmadieniais, pamaldų metu.

5. Hamiltone - L. Skripkutė - pamaldų metu prie bažnyčios

6. Maple Leafs Gardens kasoje, 60 Carlton st., Toronto, Ont., 11 - 6 val. v., tel: 368-1641.

7. Chicagoje - Gifts International, Inc. - J. Vaznelis - prekyba, 2501 W. 71st. St., Chicago, Ill, 60629, tel: 471 - 1424.

8. New York - Vytis International Travel Service - R. Kežys, 2129 Knapp st., Brooklyn, New York, USA, 11229, tel: 769 - 3300.

BILIETŲ KAINOS

Į Dainų Šventę - \$ 6, 8, 10.
Į Sporto Žaidynes - \$15, vienas į visas žaidynes; į atskiras - \$3, į finalines - \$5.
Į Šeštadienio Susipažinimo Vakarą- Šokius - \$ 8. Į Banketą (po Dainų Šventės) - \$ 15.

Paštu bilietai užsakomi į PLD renginius ir čekiais išrašomi (nurodant bilietų skaičių ir parengimus), sekančiu vardu ir adresu:

Mrs. Aldona JANKAITIS - Amber Draperies - 2231 Bloor st. W. Toronto, Ont., N6S 1N7, Canada, tel: 762-3838

Bilietus į PLD renginius prašoma įsigyti iš anksto, visų patogumui!

PLD INFORMACIJA

V-JO PLB SEIMO NUTARIMŲ KOMISIJOS BRANDUOLYS

PLB Valdybai paprašius, Detroito yra sudarytas V-jo PLB Seimo Nutarimų Komisijos branduolys, kurio uždavins yra paruošti nutarimų projektą V-jam PLB Seimui. Jam į talką ateina visi pagrindiniai paskaitininkai, prisijusdami savo paskaitų tekstus ir pasiūlymus.

Savo paskaitą "Lietuviškasis švietimas" bei galres ateičiai jau prisiuntė PLB Valdybos Švietimo vicep. Jonas Kavaliūnas ir referatą "Kultūrinė veikla ir ryšiai" PLB Valdybos Jaunimo vicep. Romas Kasparas. Iš jo dar laukiama pasiūlymų nutarimams. Be šių dviejų paskaitininkų savo pasiūlymus taipogi pasiuntė JAV Kultūros Taryba, vadovaujama Juozo Gailos ir pats valdybos pirm. Bronius Nainys.

Vilnietis sportininkas Pranas Žižmaras sutinkamas Kauno geležinkelio stotyje, tik atvykus į Tautinę Olimpiadą 1938 metais.

Hartfordo choras "Aldas", vadovaujamas muz. Petkalčio, pasirošęs atvykti į Pasaulio Lietuvių Dienas Torontė. Nuotrauka A. Jaro.

Dar laukiama paskaitų tekstų ir pasiūlymų iš Algimanto Gurecko, kuris kalbės tema Lietuvos Reikalai, Gabijos Juozapavičiūtės- Jaunimas ir Kosto Dočkaus- PLB Valdybos Lėšos.

Be abejonės, V-tas PLB Seimas taipgi turės pasisakyti žydų klausimu, tėvų įpareigojimu vaikus išmokyti kalbėti lietuviškai dar prieš pradėdant lankyti darželį ir kt. Tais ir kitais klausimais visų pasiūlymai laukiami ir bus peržiūrimi dar prieš Seimą.

V-jo PLB Seimo Nutarimų Komisijos branduolį sudaro: pirm. Vytautas Kutkus ir narijai- dr. Adolfas Damušis, Algis Rugienius ir Jonas Urbanas. Komisija bus papildoma visų kraštų atstovais ir tvirtinama pačiame PLB Seime.

Komisijos adresas: Vytautas Kutkus, 6940 Hartwell, Dearborn, MI 48126, USA.

Nutarimų Komisijos Branduolys

PLJS PRANEŠA

Š. m. birželio 17-18 d. d. Chicagos Jaunimo Centre įvyks Pasaulio, JAV ir Kanados lietuvių jaunimo sąjungų ruošiamą politinę konferenciją. Toje konferencijoje jau sutiko dalyvauti sekantys prelegentai:

aukštas pareigas užimaš Environmental Protection Agency JAV Vidurio Vakarų rajone Valdas Adamkus;

Ukrainian Echo redaktorius ir vienas iš Moroz Defense Committee vadų, Toronto ukrainietis Andrij Bandera; ir Valstybės departamento sovietų "desk" pareigūnas, kuriam tenka rūpintis Pabaltijo reikalais, Mahlon (Jim) Henderson.

V. Adamkus skaitys įvadinę paskaitą apie politinės įtakos apibrėžimą. A. Bandera kalbės kūrybiška protesto tema, o Henderson kritiškai žvelgs į pabaltiečių pastangas paveikti Amerikos kongresą ir egzekutyvinę valdžią.

V. Nakas, PLJS

STUDIJUOJANČIO JAUNIMO DĖMESIUI

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui reikia keletu jaunų, darbščių ir gabių bendradarbių. Kandidatai gali būti paskutinės gimnazijos klasės moksleiviai ir koledžų studentai, kurie kalba lietuviškai, domisi istorijos, teisės arba žurnalistikos mokslais ir yra National Merit Scholars arba buvę "Valedictorians", arba gavę aukštą taškų skaičių iš College Entrance Examination.

Parinktiesiems kandidatus bus pasiūlyta, ką studijuoti ir teikiama lėšų tolimiesiems jų išsimokslinimui. Pareiškimus su gyvenimo ir jau atliktų studijų aprašymu siųsti:

VLIKas (Studijų Komisijai)
29 West 57th Street
New York, N. Y. 10019, Elta

UŽTARIA LIETUVE

Ambasadorius A. J. Goldberg, buvęs JAV delegacijos Belgrade narys, raštu pranešė Altos pirm. dr. K. Bobeliui, kad jis kreipėsi į Sov. Sąjungos vyriausybę dėl Marijos Jurgutienės ir jos dukters Dainos vizos atvykti į JAV.

• Gegužės 25 d. Lietuvos Generalinis Konsulas Anicetas Simutis dalyvavo New Yorko Konsulinio Korpuso susirinkime ir užkandžiuose, o gegužės 26 d. The Foreign Press Association šešiasdešimt metų sukakties minėjime ir valdžios.

Garsinimas ir Veiksmai

Rašo: J. Valiūnas

Garsinimas ir propaganda norint ko nors atstiekti, dar ne viskas: reikia ir realaus veiksmo. Ne tas yra veiksmas, kuris daug kalba, bet tas, kuris suteikia pagalbą nelaimėms, išieško, kad ir patydoms.

Bepilvų emigrantams: or-gantizuokitės, kiek tik norite;

žmonai dr. Adelei Trakenei.

Į tą kilmę darbą turime įstijungti visi, kurie esame raštingi, ir be jokio atlygintimo, iš pasistovėjimo mūsų evangelistai spaudai. Chica-goje tikriausiai atstas ir pagalbininkų techniškam darbu, nors jis reikalauja labai daug laiko ir trūkso į talką turime stoti visi. Tad imkit arklą, knygą, lyrą ir eikite Lietuvos keliu.

Mūsų seneliai ir tėvai knygnešiai, rusų carų okupacijos laikais, Lietuvoje uždraudus lietuvišką spaudą, iš Tūlės į Lietuvą kontrabandos keltu gabendavo lietuviškas knygas: Biblijas, giesmynus, laikraščius, žurnalus ir t.t. Vakarų pasaulyje gyvenant, spaudos įsigijimo sąlygos yra nepalyginamai geresnės.

Vienas lietuviškas savaitraštis paskelbė tokį šūkį: "Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos". Nieko negali būti teisingesnio: bėgdami nuo savosios spaudos ar ją net neįskindami, mes jos netenkame, o jos netekę, greitai pamirštame ir savąją tautą. Išetvijoje spauda-laikraštis yra vienintelis ryšytinis ne tik iš blaškusių mūsų tautos brolių ir seserų vieni su kitais, bet taip pat ir su gimtuoju kraštu.

Jei spaudos žmonės yra laikraščio akys, ausys ir smegenys, tai lešas galima pavadinti spaudos krauju. Kaip ne vieną žmogus negali gyventi be kraujo, taip ir laikraštis be lešų. G pagrindinis lešų šaltinis yra skaitytojų mokslas už prenumeratą. Jos suteikia leidėjams galimybę tobulinti laikraštį ir mažinti prenumeratos mokestį. Mažėjant skaitytojų skaičiui, laikraštis merdė arba miršta.

Daugelis esame taip gražiai prasišveinę, kad sustmokėjimas lietuviško evangelikų laikraščio prenumeratos nebesudarytų jokių sunkumų.

Užsakykite ir paragin-kite draugus užsakyti vie-ninteli pasaulyje lietuvių e-vangelikų literonų laikraštį "Svečią" - "The Guest" - "Der Gast". Išėina dabar tik du kartai į metus, bet užtai dygubats numeriai. 1978 m. jis žada pasirodyti keturis kartus. Spausdinamas JAV, Chicagoje. Prenumerata metams supestintimu iš JAV į namus kainuoja DMIO. Kanadoje, JAV ir Australijoje - \$4, Anglijoje - 2 svarai, ir kituose kraštuose atatin-kama valiuta. Prenumeratos reikalu kreiptis į admi-nistratorių, kunigus, para-pilų pirmtinkus arba jų patikėtinius.

Prenumeratos reikalu V. Vokietijoje kreiptis tiesiai į mane. Padėkite man savo įsparengtą dvigubą įgyvendinti. Esu nustatęs ligi š. m. spalio 1 d. surasti iš viso 50 naujų "Svečio" skaitytojų.

Kun. Fr. Skėrys
Mühlhauserstr. 9, D-6800
Mannheim 71 / Friedrichs-feld, West Germany.
1978. VI. 14

rašyti, kalbėti, kiek tik patinka, ir niekas už tai nebau-džia, nebent, be pagrindo ap-šmetum kokį svarbesnį asmenį ir tai atsakytum tik pagal įstatymus. Visai kito-kia padėtis yra benuosavybė-nėje Lietuvoje, kur okupantai ne tik neleidžia jokios orga-nizacijos/ išskyrus trūkš-mingąją komunistinę, bet ir bet koks pastreikimas žo-džiu ar raštu, bent kiek ne-sutinkas su pavergėjų tvar-ka, baigiasi labai liūdnai to-kiu "neklaužada". Todėl kyla klausimas, kurtuo bū-du galime padėti taip suvar-žytai ir terorizuojamai mū-sų tautai, jei nėra jokių perspektyvų atstatyti nepri-klausomybę artimoje ateityje, kad ir pranašauja pasku-tinto laiko atvykėliai, buvę svarbiose pareigose Lietuvoje apie Sov. Sąjungos pasi-keltimą.

Niekas negali peikti šūkio apie iš komunistinės okupa-cijos Lietuvos išlaisvinimą, kurios pasėkoje svetimi oku-

pantai- taigi ir jų policija, jų kariuomenė- turėtų būti pašalinti iš Lietuvos. Kas galėtų tam prieštarauti, jei tik būtų mažtausta pasiseki-mo viltis? Visi suglaustume eses ir suvienytomis jėgo-mis to stektumėm, nes gal-tėdami nei darbo, nei lešų, taigi nei savo asmeninių su-taupų. Bet- juk išlaisvini-mo reikalas, deja, priklauso ne tiek nuo mūsų net kraštu-tinai įtemptų pastangų, kiek nuo bendros pasaulio politi-nės situacijos.

Komunistinė tautų paver-gimo sistema ne dėl to tvir-tai laikosi, kad ji melu ir ap-gaulė paremta, bet kad ją pa-lanko pasaulio piniguočiai, pirmoji eilė-JAV didieji ka-pitalistai.

Atrodo, iš pirmo žvilgsnio nesiderinantis dalykas, kad komunistų, kuris skelbia kovą kapitalizmui, remtų tas jų smerktamas kapitalizmas. Nekuomet neužmirštu mūsų jau eilę metų mirsto teis-

sinko Bruno Kalvaitis žo-dų, Jis buvo Lietuvoje Al-perovičiaus fabriko Kaune juriskonsultu. Užėjus Sovie-tų kariuomenei 1940 m., jis paklausė Alperovičiaus, kaip esą dabar bus: atėmė/ nacio-nalizavo/ fabriką, namus, au-tomobilį - tai jau blogai. O tas Alperovičius jau buvo į-sodintas į "perorgantizuotos" Lietuvos vyriausybės minis-terio kėdę, ir atsakė: "Draug-as Kalvaitis, kad man ir viską paėmė, bet dabar vis-kas bus mūsų- visi fabrikai, visi namai, visi automobiliai."

Yra koks tai giminingu-mas tarp JAV kapitalistų, kurių įtaka federalinei vald-žiai yra vieša "paslaptis" ir Sovietų komunistų. Matoma, daugeliui JAV multimilij-o-nerių labai imponuoja So-vietinės sistemos valstybinis "superkapitalizmas", kuomet anot minėto Alperovičiaus, "viskas yra mūsų", t. y. kom-partijos ir tų, kurie ją valdo.

Klasiškas pavyzdys triukšmingų ir ilgai užstė-susių posėdžių- tai Belgrado Konferencija. Tik pagalvo-kime: 310 delegatų iš 35 valstybių "derėjosi" įvairio-

se Komitijosse kiekvie-ną dieną nuo 9:30 iki 7 v. v., net išstius 5 mėnesius!

Daug buvo prikalbėta apie tas žmogaus Telses, o bai-giamajame komunikate- apie tai- ne i ž o d e l i o, nes... Sovietų Sąjungos atstovai to nenorėjo. Arba, ar ne pana-šiai buvo su gana ilgomis derybomis, kurias vedė Kis-singer'is su Š. Vietnamo de-legatu "dėl taikos". Berods, jiems buvo paskirta net No-belio premija už tas šauntas derybas. O neužlgo po to, didžiuliat ginklų kiektai /is-kaltant tankus, lėktuvus ir t. t./ ir milžiniški karo tren-gimai/uostai, aerodromai ir t. t./ visa tai karnavo blijo-nus dolerių- atiduota Š. Vietnamui! Tikra "komedija be pinigų", kaip sentau saky-davo kalme. Betgi politinėse derybose, kuriose slapta patalkaujama Sovietams, ga-vosi liūdnos laisvam pasau-liui pasėkos.

JAV remia/kad ti nesuba-lansuodama būdžeto/ Izraelį lyg kokį mylimtaus augin-tinį, nors Izraelis stegia ne kolūktus, bet kibucus, kurie yra superkomunistiniai. Ne-

persental buvo pranešta, kad Izraelis teikia komunistinei Etopijai pagalbą ginklais; šiuo atveju jis artimai bend-rauja su Sovietais, kurtų vie-ša intervencija Etopijos-Somalijos kare visiems žino-ma. Deja, ir JAV "neatsite-ka", nes, kaip rašo U. S. News & W.R., "iš 13. III. 78, psl. 28: "Washington also refused to Etopia some nonlethal mili-tary supplies..."

Ar neužtenka šių keltų pa-vyzdžių suprasti, kad jokie maldavimai, jokios rezolu-cijos, jokie strapsnait-strapsnetai JAV ir Kanados spaudoje nei "per sprindį" nepriartins Lietuvos laisvės. Juk tai vieša paslaptis, kad didelė dalis JAV didžiosios spaudos, taipgi radio ir tele-vizijos, yra sovietinių sim-patikų rankose. Nors JAV neva nepripažįsta Baltijos valstybių okupacijos, bet nei Helsinkio Konferencijoje, nei bet kur kitur JAV preziden-tas nėra apie tą nepripažinti-mą viešai pasisakęs. Atš-kiausiai pasisakė senato-rus Dole, kad JAV nekartais dėl pavergtų tautų išlaisvi-nimo; jos pačios tegul "iš-laisvina". Tai gana troniš-kas pastūlymas. Mes taip labai susitūpinę taja viešąja optinija, kurios pagalba tiki-mės priartinti laisvę Lietu-vai. Tik ne dabar! Tai labai meili iluzija, kurią kai ku-rrie neseniai atvykę iš Lie-tuvos inteligentai bando pa-laikyti. Ar tai mes savęs neapgaujinėjame, manydami, kad juo didesni ir triukšmin-gesni mūsų balsai pasigirs amerikonų spaudoje, tuo greičiau mūsų laisvintmo reikalai pagerės. Ką gi-kaip tie vokiečiai sako: "Mut ver-loren, alles verloren"- vū-ti pamesti, tai lyg viską pra-rasti.

Nesupriešingas mūsų tau-tai padarytos skrtaudos kė-limo viešumon, bet šandien daug svarbesnė problema, kaip realiai galime padėti savo tautos kamlenui ne vien nustskundimais bei ata-tinkamais pareiškimais, bet ir konkrečiais veiksmais.

Kaip ir kuo galime šian-dien padėti savo vargstan-tiems tautiečiams Lietuvoje jei ten nėra nei jokių laisvų organizacijų, nei laisvo su Lietuva susisiekimu. O vis-dėl to padėti reikia ir gali-ma. Gal jie ten ir suži-nė apie mūsų čia, kad ir ma-žai sėkmingas viešas pas-tangas palengvinti jų rėžimą; gal jie tuo ir džiaugiasi, bet jokių konkrečių rezultatų jie iš to nesulaukia. Reikė-tų jiems, lietuvių kamieno nariams, kaip nors konkre-čiai materialiai bei dvasi-niai padėti. Jau ir taip ten atsiranda daug desperacijoje papuolusių asmenų, kurie alkoholyje skandina savo var-gingą būklę.

Todėl bet kurie asmeni-niai ir ypač grupiniai (ypač jaunimo ar jų organizacijų) atsilankymai Lietuvoje yra visų 100% reikini. Kad ir nedaugeli kas ką sutinka ir pasikalba, bet tai laisvos šalies atsilankiusių tautie-čių pasisvečiavimas ten e-santiems yra didžiulė atgai-va. O gi ir materialiai atsi-lankantieji skaitlingus sa-vuosius paremia. Nekartą teko girdėti, kad net dalį ir savo dėvimų rūbų atiduoda, nors dabar jau nebėra tokio didelio skurdo ir ten, kaip buvo pirmame dešimtmety po karo. Taigi, labiausiai iš-pūdinga tuo tarpu yra indivi-duali pagalba bei dvasios pagoda, lyg sakytum: "Nenu-siminkite, jei komunizmas neužvaldys viso pasaulio, tai jis šimtmečių neišgyvens".

(Bus daugiau).

Akimirkos 1977-jų Europoje

Alfonsas Nakas

(Tęsia iš praėjo numerio)

Išlaipina plyname lauke. Taip, kaip prieš penkerius metus Stutgarte. Dar per lėk-tuvo langą mačiau, kad apsi-niaukę. Kai laiptais leidžia-mės žemyn, ant kaktos krin-ta pirmieji vėsūs lašai. Ai, palaimintas pirmasis Euro-pos lietus, kurio taip ilgėja-si. Bet čia būta ne lietaus pradžios, o galo. Kai nuva-žiuosime į miestą, jau nebe-lis. Laikas - 13:35. O vėsu, kaip ankstyvą rytmetį ar pavakary.

Lėktuvą apstoję autobusi-kai. Į juos sulipti labai spar-tu, nes dvejose ar trejose du-rys. Visur, kur pinigų nereik-čia mokėti, eina sklandžiai ir sparčiai. Vežė netoli, gal kelius šimtus metrų. Stačias ne ką temačiau. Neįsidėmė-jau nė pastato išorės. Kai iš-lipome, tai į akis krito išil-ginių dryžių balta-raudona vėliavos. Štai kuo Lenkija gali pasigirti. Pusantrios pa-ros ši savaitgalį ir dar vie-ną parą už savaitės, nuo vė-liavų mums akys raibuliuos. Jos supsis vėjuje prie įstaigų durų, ir iš balkonų, geležin-kelių stočių peronuose, virš-stogų. Ne taip, kaip Ameri-koje, pavienės, ant aukšto stiebo. Čia jos po dvi, tris, jų puokštės po kelias, jų ei-lės po keliolika. Tik prie baž-nyčios durų mano nuotrauko-se jų nematau. Tik prie baž-nyčios durų. Visur kitur-vėliavos, vėliavos, vėliavos.

Aerodromo rūmuose ma-žai erdvės. O atsikrida du ar trys lėktuvai. Gal tūkstan-tis žmonių jau sudarė spūstį. Mes renkamės atvežtą бага-žą, o už barjero, matau, su-gėlių glėbiais laukia atvyku-sųjų artimieji. Sveikinimo-sių scenų neturėjau progos stebėti, nes buvo užtektinai savų rūpesčių.

Atsiėmė lagaminus, slen-kame prie kontrolės varte-lių. Ko ten klausė, niekaip neprisimenu. Mano dėmesy-pinigių keitimo centras deš-i-nėje halės pusėje. Kai tokia minia, jis turėjo būti apgulta-s Vienas ar du langeliai atdari-prieš pereinant kontrolę ir rodos, tik vienas kitoje pusė-je. Pinigus keičiančių žmo-nių - kur vienas, kur kitas. Pasitarėm, kiek išsikeisti. Mes, šelma, keisim tik 10 do-lerių. Sakom, žiūrėsime. Iki

viebučio vežikams užteks, o kaip kalbėsime - lenkiškai. Jei kas zlotų reikalaus vėliau, tai pasakysime, jog mus čia globojanti kelionių agentūra. Orbis irgi turi pinigų keitimo galią ir mus aprūpins. Už 10 dolerių gavome tris šimtus keliolika zlotų, kažkur netoli 31 zlotu už dolerį. Kai Vaka-rų Europoje prie pinigų keiti-mo centrų reikia net po keli-liką minučių ir ilgiau eilėse laukt, tai Varšuva mums pa-tarnavo per pusę minutės.

Mums dar liko prasispraus-ti pro vienus vartus, o veži-kai jau aspito. Siūlosi vie-nas ir kitas. Klausinėja į ko-kį viešbutį. Visi žino, visi no-ri vežti. Griebia iš rankų la-gaminus, nors oficialiai juos nuo mūsų skiria dar du jauni uniformuoti valdininkai, ku-riems turėsime kažkokią iš-pažintį atlikti. Ko jie norės? Greitai sužinosime. Ta eilė labai lėta.

Kad laikas greičiau praeitų, pasikalbėsime apie... kalbą. Lenkų kalbą. Prieš penkerius metus mano sūnūs Lenkijoje kentėjo labiau už vis. Sako, kad ir mandagiausiai bandė-me lenkus angliškai kalbinti, jie mums grubliai bėrė lenkiš-kas tiradas ir nieko negalė-jome suprasti. Sako, tai did-žiausi šoviništai iš visų tautų. Vargšai manosienuai. O kaip gi mums? Keturi mūsų grupės žmonės irgi visiškai "berazu-miai", nes lenkiškai nė žo-džio. Užtat du esame tikri ekspertai. Tai Janė ir aš. Ji vaikystėje pramoko Zarasų lenkomanų žargonu, kuris gal ne ką blogesnis už vandžio-gal-ską. Aš vokiečiųmetį pralėdau Vilniuje. Po tiekos metų ir, žiū, abu neužmiršę. Abu su-dėjus, kas žino, gal mokėjo-me 3-4 šimtus žodžių. O tai kelionėje labai daug. Tiek mo-kėjome. Bet supratome daug daugiau. Kaip kartas, prieš ke-lijonėn ruošdamasis dar pasi-klausiau keletą lenkiškų radio programų Detroite. Ten jau kita, hantramcko tarmė, bet vis yra šis tas lenkiškai. Kai atidžiai klausai, imi šį tą pri-siminti, kas jaunystėje supras-ta, mokėta. Nežinau, gal ir Janė prieš kelionę kur reči-tavo? Bet Varšuvoje mes ne-prašulsiome. Ne tik Varšuvoje, o ir pakeliui į Vilnių.

O dabar jau prieš mus eilu-terū. Tik paklausykite,

kaip kalbėsime - lenkiškai. Abu valdininkėliai labai jauni ir labai linksmi. Križena, kaip kokiškos mergytės. La-bas, ponai amerikoniai, sako jie (lenkiškai, žinoma). Jūs vežatės pinigų, tiesa? Veža-mės, ką veiksim. Tai sako reikalinga deklaracija. Štai, jums blankas. Užpildykite. Kad mes lenkiškai nemokam. Mokat, mokat, sako, kur ne-mokėję. Rašyti nemokam. Ne-daug rašysite, tik dolerių su-mą. Mes esam šešiese, ar vi-siems kartu rašyti? Galite visi kartu. Bet mes tiksliai Niekur negirdėjome vienas nežinom, kiek pinigų vežamės. Kitą vadinant draugu. Vilniuje Nesvarbu, įrašykite apytikrę mus irgi kartais ponais va-sumą. Sukišam visi! nosis, dūns valdininkai, bet jau labai šnibždam, kokią sumą įra-retai, kai nebeišvengiama. Lenkija, kad ir raudona, te-skirai kas sau: mudu su Bro-ne, Jonas su Jane, Vanda vie-na sau lyg poteriaudama šna-b-žda. Vėl sukišam nosis. Susi-sidursime už kelių puslapių. šnaždam, kiek kuris deklaruo-jame ir greitosiomis susumuo-jame. Septyni su puse tūkstan-čio dolerių, ponaičiukai. La-bai gerai, sako jie. Įrašykite raišas?

Čia. Sakau: Jane, tu rašyk. O ji - nemoku, nerašysiu. Tu man doleriais. vadas... Tie ponaičiukai lietu-viškai nesupranta, bet juo-rėsi? Juk žinai nuotolį, žinai kias. Dabar aš jiems: niekada kiek kiti moka... gyvenime lenkiškai nesu ra-šęs. Mes padiktuosim, vieną-niekai. Ir diktuoja. O aš ra-šau: sedam tysioncy pienšė. Jau jie aerodrome minėjė, su-Taip kaip girdžiu. Jie vėl juo-kiasi, mane koreguoja. Nepa-menu, ar pats buvau ant ats-kiro popieriuko savo žargoną užrašęs, ar tą blanką suplėšė kitą padavė. Bet su jų pagalba liau septynius. Dar bandė iš-paršiau, kaip reikia. Matai, pešti daugiau. Bet pasakiau: sako, ponas, dar gyneisi, kad su kitais suderėjai penkius, nemokėsi. Dabar pasirašyk ir tai kas bus viršaus - viskas gali eiti už vartų. Atsisveiki- iš mano kišenės.

nom kaip geri draugai. Ką jie ten dar čilubėjo, nebesiklau-siau. O reikėta klausytis...

Nešikai - vežikai šoko do-roti bagažą. Bet kur gi sutal-pinsite? Laimei vienas turė-jo autobusėlį. Bene Volksva-geño kilmės. Sukrovė visa ir šiaip taip mus sutalpino. Iki viešbučio, sako, 10-12 kilo-metrų.

Buvo proga dairytis į ke-lią. Veizėti, kaip žali laukai pakis į priemiesčius, į ma-syvius Varšuvos mūrus. Bet tą progą jaunas šoferis atėmė skriaudžiamė... Jis pradėjo derybas dėl už-mokesčio.

Geral kad užsiminėt, po-naiti. Tai kiek norėsi?

Nieko nenorėsiu ponas.

Tiek duosite, kiek negaila...

Jei nesakys, aš nieko ne-norėsiu duoti. Tik už ačiū... Susižvalgom ir abu nusijuo-kiam. Ir vėl: kiek ponas duo-si?

Čia jau pats laikas pasaky-ti, kad Lenkijoje, kaip ir se-nais laikais, nėra kitokių ti-tulų nepažįstamam žmogui, kaip ponai, panelė, ponas. Ar tiksliau, ponai ir ponas, nes pani abiem moteriškių luom-am tinka. Čia visi valdinin-kai, su visom raudonom žvaigždėm, mums buvo ponai ir ponai buvome mes jiems. visi kartu. Bet mes tiksliai Niekur negirdėjome vienas nežinom, kiek pinigų vežamės. Kitą vadinant draugu. Vilniuje Nesvarbu, įrašykite apytikrę mus irgi kartais ponais va-sumą. Sukišam visi! nosis, dūns valdininkai, bet jau labai šnibždam, kokią sumą įra-retai, kai nebeišvengiama. Lenkija, kad ir raudona, te-skirai kas sau: mudu su Bro-ne, Jonas su Jane, Vanda vie-na sau lyg poteriaudama šna-b-žda. Vėl sukišam nosis. Susi-sidursime už kelių puslapių. šnaždam, kiek kuris deklaruo-jame ir greitosiomis susumuo-jame. Septyni su puse tūkstan-čio dolerių, ponaičiukai. La-bai gerai, sako jie. Įrašykite raišas?

Čia. Sakau: Jane, tu rašyk. O ji - nemoku, nerašysiu. Tu man doleriais. vadas... Tie ponaičiukai lietu-viškai nesupranta, bet juo-rėsi? Juk žinai nuotolį, žinai kias. Dabar aš jiems: niekada kiek kiti moka... gyvenime lenkiškai nesu ra-šęs. Mes padiktuosim, vieną-niekai. Ir diktuoja. O aš ra-šau: sedam tysioncy pienšė. Jau jie aerodrome minėjė, su-Taip kaip girdžiu. Jie vėl juo-kiasi, mane koreguoja. Nepa-menu, ar pats buvau ant ats-kiro popieriuko savo žargoną užrašęs, ar tą blanką suplėšė kitą padavė. Bet su jų pagalba liau septynius. Dar bandė iš-paršiau, kaip reikia. Matai, pešti daugiau. Bet pasakiau: sako, ponas, dar gyneisi, kad su kitais suderėjai penkius, nemokėsi. Dabar pasirašyk ir tai kas bus viršaus - viskas gali eiti už vartų. Atsisveiki- iš mano kišenės.

Dabar jis panoro, kad užmo-kėtume tuojau, kol prie vieš-bučio neprivažiavome. Jau sakė, esame nebetoli. Aha, tai reiškia, kad doleriais ne-turi teisės imti? Čia jis numy-kė nei šiaip, nei taip, bet greitį gerokai sulėtino ir lau-kė, kad dabar mokėtume. Su-mokėjom. Iš pradžių mane sa-žinė graužė: šeši žmonės, šeši baisūs lagaminai, šeši mažesni apie dešimt rankinių pripam-pusių kapšų ir krepšių, 7-8 mylios ir tik septyni doleriai. Juk mes tą jaunuolį baisiai iš mano kišenės.

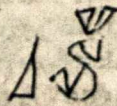
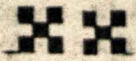
Dabar jis panoro, kad užmo-kėtume tuojau, kol prie vieš-bučio neprivažiavome. Jau sakė, esame nebetoli. Aha, tai reiškia, kad doleriais ne-turi teisės imti? Čia jis numy-kė nei šiaip, nei taip, bet greitį gerokai sulėtino ir lau-kė, kad dabar mokėtume. Su-mokėjom. Iš pradžių mane sa-žinė graužė: šeši žmonės, šeši baisūs lagaminai, šeši mažesni apie dešimt rankinių pripam-pusių kapšų ir krepšių, 7-8 mylios ir tik septyni doleriai. Juk mes tą jaunuolį baisiai iš mano kišenės.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

LIETUVIŲ LIAUDIES DAINA

Al nekirskie tikras tėvuli, šone kelio berželio,
Nesismekie, tikra motule, iš versmės vandenėlio,
Nešienaukie, tikras broleli, pabalėliais šienelio,
Nes'raškykie, tikra sesule, iš daržo žolynėlio.

Šone kelio berželis - aš pati ten jaunutė,
Iš versmės vandenėlis - gailiosios ašarėlės,
Pabalyje šienelis - geltonieji plaukeliai,
Iš daržo žolynėlis - šviesios tai akelės.

ANTANAS TOLIS

MIRTIES KOLONA

AUTORIAUS ŽODIS

Kiekvienas šią knygą skaitantis teatsimena, kad ją rašiau savo ir kitų lietuvių įvairaus luomo, pradėdamas mažžemiais ūkininkais, baigiant inteligentais, ir visi jie buvo be išimties kaltinami kontrarevoliucija... Nekalbant apie inteligentus, kalpo pavojingą "kontrasovietinį" elementą", kuom gi nusikalto jie, mažžemiai ūkininkai, kad bolševikų valdžia rado būtina atplėšti juos nuo jų taip mylimos žemės, jų tėvų jiems paliktos, pavasarį, kiekvienam ūkininkui taip svarbiu darbymečio laiku? Gal vardan "išlaisvinimo iš buožių vergijos" šlandieną būriais, dieną ir naktį, grūda "išlaisvintuosius" ūkininkus, darbininkus ir inteligentus į "poilsio namus", kaip jie rašo laikraščiuose, o tuose "poilsio namuose" visiems be išimties nustatomas kontrarevoliucionierių diagnozas ir suteikiama laisvė siekiant atsiskirti nuo kūno. "Telegrafas" nuolat praneša apie vis naujus atvykstančius amžinų "atostogų". Kameros nepakenčiamai perpildytos. Baisu žiūrėti, kaip atvykę bolševikiniam "poilsui" apsilieja karčiomis ašaromis ir aišmanavimais.

BIRŽELIO 2

Tiesiog pragaras. Į kalėjimą be atvangos pradėjo grūsti masės suimtųjų lietuvių įvairaus luomo, pradėdamas mažžemiais ūkininkais, baigiant inteligentais, ir visi jie buvo be išimties kaltinami kontrarevoliucija... Nekalbant apie inteligentus, kalpo pavojingą "kontrasovietinį" elementą", kuom gi nusikalto jie, mažžemiai ūkininkai, kad bolševikų valdžia rado būtina atplėšti juos nuo jų taip mylimos žemės, jų tėvų jiems paliktos, pavasarį, kiekvienam ūkininkui taip svarbiu darbymečio laiku? Gal vardan "išlaisvinimo iš buožių vergijos" šlandieną būriais, dieną ir naktį, grūda "išlaisvintuosius" ūkininkus, darbininkus ir inteligentus į "poilsio namus", kaip jie rašo laikraščiuose, o tuose "poilsio namuose" visiems be išimties nustatomas kontrarevoliucionierių diagnozas ir suteikiama laisvė siekiant atsiskirti nuo kūno. "Telegrafas" nuolat praneša apie vis naujus atvykstančius amžinų "atostogų". Kameros nepakenčiamai perpildytos. Baisu žiūrėti, kaip atvykę bolševikiniam "poilsui" apsilieja karčiomis ašaromis ir aišmanavimais.

Iš vienos kameros praneša, kad šį rytą pas juos atvarė ūkininką iš Vilkijos valsčiaus, sumtą prieš keturias dienas. Čekistai, atvažiavę jo suimti, jo paties namuose taip smarkiai sumušė jį ir jo žmoną, kad vargšė į Vilkijos daboklę buvo vežama be sąmonės. Čekistai, suėmę jį ir jo žmoną, taip pat nepamiršo ir mažų vaikų, paimdami ir juos "su tėvais". Vežant į Kauno kalėjimą, jų vaikai buvo per prievartą, alpanant motinai iš širdies skausmo, atimti ir nežaliai kur nugabenti. Kauno "poilsio namus" pasiekė tik ūkininkas ir jo žmona, pakely dėl pergyvento neapsakomo sielvarto negalėdami vienas kito pažinti. Ūkininkas tiesiog bepročiu pavirto, nič nieko nevalgo, draskos nuo savęs rūbus, rauna pluoštais plaukus nuo galvos ir pamišusio žvilgsniu žiūrėdamas į kitus kalinius, tapo visai nesukalbamas. Dažnai, pripuldamas visu smarkumu prie lango grotų virbalus rankomis ir iki jėgų netekimo tąsosi, reikdamas: "Išleiskite! Maldauju, grąžinkite mano mažus vaikučius, grąžinkite žmoną! Nužudykite greičiau - neišlaikysiu!"

Štai bolševikiškos "atostogos" lietuvių darbininkams ir valstiečiams, apie kurias tiek daug rašo "Tarybų Lietuva" ir "Tiesa". Štai kaip atostoguoja kapitalizmo iškankinta Lietuvos liaudis.... Bolševikų NKVD įrengė čia pat Krymo, kaukazo ir kitų kurortų "sanatorijas" išvaduotiem iš po buržuazinio rimbo...

BIRŽELIO 12

Visi su nekantrumu kažko laukia - laukiu ir aš. Vieni troškulingai laukia prasidedančio karo, turėdami krislelį vilties: gal, Aukščiausiajam padedant, pasiseks kaip nors išsivaduoti iš mirtinai suspaudusių čekistų replių, gal rasis per sumišimą menka proga išsilaužti iš kalėjimo. Kiti, visas svajones atmetę į šalį, laukia tik sutaršančių čekistų kulkosvaidžių, kurių šūviai išvaduos iš "išlaisvinimo" ir suteiks neribotą laisvę. Prie pastarųjų širdyje prisidedu ir aš, nes šaltai apgalvojęs, priėjau išvados, kad padėtis be išimties. Tad liko tik kelios ar keliolika dienų...

Prieš piet "telegrafas" pranešė keletą skaudžių naujienų. Tas tiek daug iškentėjęs ūkininkas iš Vilkijos valsčiaus praėjusią naktį nusižudė, pasikardamas ant lango grotų. Velionies lavonas buvo pastebėtas kabant tik iš ryto, jau prašvitus. Po signalo kelti atėjo čekistas ir nupiovė iš marškinių susuktą virvę. Lavonas buvo išgabentas į 4 psi.

karcerių rūšį. Apie vyro mirtį "telegrafu" buvo pranešta į moterų skyrių ten kalinėčiai jo žmonai.

Iš kitos kameros pranešė, kad šią naktį pas juos atvarytas Kauno geležinkelio stoties iešmininkas papasakojo, jog į Kauno stotį atėjo keletas labai ilgų traukinio sąstatų iš Rusijos, sudarytų iš vagonų "kalėjimų", grotais apkaustytais langais ir durimis. Vagonai pastatyti šalutinėse manevravimo šakose ir yra išimtinėje Kauno NKVD komisaro žinioje.

Ši žinia mums buvo tikras žaibo smūgis, nes, sudėrėnus ją su kitais iš naujai suimtų gautais pranešimais apie sudarytus milžiniškus lietuvių, numatytų ištremti iš Lietuvos, sąrašus, kiekvienas tapo it beprotis, jausdamas neišvengiamą pavojų grėsiantį jo paliktai šeimai. Kaip jiems padėti? Perspėti? Nėra mažiausios galimybės! Nėra žmonių, kurie tai atliktų. Mano kameros draugai, ir aš pats kraustėmės iš proto dėl mylimų šeimų ir giminių laukiančio baisaus likimo, nesėjo gandai, kad suimtųjų šeimų nariai išvežtinų sąrašuose figūruoja pirmoje vietoje. Nėra jokios abejonės, kad jie bus ištremti. Tik vienas Visagalis gali juos išgelbėti.

Jau vakaras. Stengiuosi bent kiek nurimti, bet negaliu: kažko aš ar kažkas manęs laukia - negaliu suprasti mane apėmusio nujautimo, bausaus nerimasčio.

Sugulėme. Jokiu būdu negaliu užmigti. Noriu keltis ir eiti, eiti kažkur... Kameroje tylu, retkarčiais pasigirsta miegančių draugų sunkūs atsidūsimai. Karo Muziejaus laikrodžiai išmušė dvyliką nakties. Akyse visokios praeities vaizdai - neramu.

Rodos, dviejų žmonių žingsniai artėja mūsų kameros link. Sustoja kaip tik prieš mūsų duris. Mano širdis sutaksėjo smarkiau ir dažniau. Jau rakina mūsų kameros duris. Išgirdę braškantį užraktą, visi automatiškai pašokome iš guolių. "Kieno eilė dabar?" - galvoju, įėjęs čekistas su raudonu popierium rankoj įprastai paklausė pirmos jam reikalingos pavardės raidės. Ta raidė prasideda mano pavardė. Visi sužiūro baimingai į mane. Pašokau iš guolio, paklausdamas čekistą, ar turiu ir daiktus su savimi pasiimti. Jis neigiamai papurtė galvą. Išėjau, metęs atsisveikinimo žvilgsnį draugams. Gal paskutinį... Nujaučiau, kur mane veda - į teismą.

Užuot vedęs mane laukan, čekistas veda visai kitur, į penktą skyrių.

Čia, - tarė mane vedęs čekistas ir sustojo prie tartinai atrodančių kameros durų, virš kurių pastebėjau ant sienos užsislikusį stačiatikių kryžiaus ženklą; paties kryžiaus ten jau nebuvo. Prie pat durų stovėjo ginkluotas sargybinis čekistas.

Įvedė vidun. Už ilgo stalo sėdėjo trys čekistai komisarai, pasitiesę prieš save ant stalo kažkokius popierius. Vidury sėdintis tuojau paklausė, kaip vadinuosi, ir tuojau pranešė, kad karo tribunolas pagal 58 paragrafo 5, 11, 13 ir 16-tą straipsnį mane, kaip kontrarevoliucionierių, pasmerkė mirti.

"Jeigu esi nepatenkintas karo tribunolo sprendimu, gali kreiptis į aukščiausią karo tribunolą Maskvoje arba prašyti draugo Stalino malonės, - ironingai baigė komisaras.

- Supratai sprendimą? - paklausė sėdintis kairės.

- Taip.

- Tai gali sau eiti. Išveskit, - pasakė mane atlydėjusiame čekistui ir tuojau vėl pat atsidūrėme už durų.

Einu galvodamas. Pagaliau išsprendė mano likimą. Dabar tik vieno dalyko tetroškau - bent iš tolo pamatyti prieš mirtį mylimą žmoną, našlaičius kūdikius ir mane taip mylėjusius tėvus. Tai buvo mano, mirti pasmerktojo, paskutinis noras.

Atvedė atgal į kamerą. Draugai klausiamai sužiūro į mane. Neverčiau jų ilgai laukti ir, nors ir sunku buvo, papasakojau jiems, kad gal jau už kelių valandų būsiu laisvas... Amžinai išsilaisvinęs iš beširdžių kankinimų, iš kūniškų ir dvasinių kankinimų. Ilgoka pauzė nutraukė liūdną kalbą. Po jos klausiamai prašėjo vienas iš draugų:

- Pasakyk, broliu, kokia tavo savijauta? Gal netrukus mes patys savo širdimis tai patirsime, bet įdomu ką tu dabar jauti?

- Jaučiuos gerai, - atsakiau. Mirtis yra vienintelė išėjimas iš pragariškų kančių čekistų naguose. Užuo ilgus metus vergavus po kraują persisunkusiu bolševikiniu rimbu, daugelį kartų geriau tuojau mirti.

Nė vienas iš draugų šią naktį neužmigo, kiekvienas jautė brolišką pareigą sulaukti valandos, kada amžinai su manim reikės atsiveikinti, mane išvedant sprendimo vykdymui. Bet ta valanda kažkodėl vis neateina...

BIRŽELIO 15

Vis dar gyvas esu. Net pats tuo netikiu. Jau trečia para nuo mano pasmerkimo, o jie manęs vis dar nenuždė. Jaučiu, kad baisiai kūniškai susilpnėjau. Nors dvasia jaučiuos stiprus, bet kūnui, matyt, įgimta mirties baimė. Nežmoniškas nervų įtempimas laukiant momento, kuomet, štai, atsistosi prieš tave nukreiptų šautuvo vamzdžius, arba po kilpa, nuleista nuo kurtuvių skersinio. Kiekvienas, ypač naktį, durų užrakto barkstelėjimas išmuša iš guolio, kuriame jaučiuos gulįs gal jau paskutinę valandą. Bet ta valanda dar neišmušė...

Gedulingai kameros nuotakai palengvinti, o daugiausia mane iš baisaus nervinio įtempimo ištraukti, mūsų "telegrafistas" griežėsi telrauti naujienų. Viena iš jų buvo ne tik mano draugams, bet ir man "gyvam numirėliui" baisiausia: ką tik gautas pranešimas iš aštunto skyriaus, kad Kaune ir visoje Lietuvoje vykdomas masinis išstrėmimas! Visą naktį, o kai kur net ir visą dieną, čekistų sunkvežimiais gabenamos į stotyse stovinčius specialius traukinius

lietuvių šeimos. Neapsakomi balsumai vyksta stotyse. Čekistų buožėmis daužomi, grūdami į vagonus vyrai, moterys ir įvairaus amžiaus vaikai ir kūdikiai. Alpančių motinų klyksmas, atskiriant jas nuo vaikų ir vyrų, girdisi iš tolo. Traukiniai su tremtiniais čekistų stipriai saugomi.

Pranešus tokią baisią naujieną, mano draugai, baisaus širdies skausmo suspausti, puolė į visišką nusiminimą, būdami tikri, kad tuose vagonuose, jau kankinasi jų šeimos, kurių likimas aiškus - lėta, palengva ateinanti mirtis Sibiro taigose. Keli iš draugų net atvirai pasakė, kad aš iš tikrųjų laimingas ir jie man tos mano "laimės" tikrai pavydi...

Lyg turėdamas kokį reikalą, atidarė kameros duris mūsų gerasis žydėlis. Matydamas mus baisiausiame sielvarte, tyliai, žvalgydamasis prašėko:

- Oi, vyručiai, ar aš nesakiau, kad bus blogai? O bus ir dar blogiau, - pabrėždamas tęsė toliau, - tikra sūdna diena. Oi, oi, ir kam viso to reikia? Ar negali visi žmonės gyventi, o dabar... Oi, aš negaliu nė pagalvoti, taip baisu.

- Juk tamsot šeimos, tur būt niekas negrūda į vagonus, taik kodėl tamsta taip nusimeni? - staiga paklausė studentas St. L.

- Oi, kaip nenusiminti, juk mes visi tokie patys žmonės, taip draugiškai ankščiau sugyvenome, o dabar kas darosi - baisu! Dabar su jumis, o gal rytoj su mumis...

Nebaigė žydėlis kalbėti, nes išgirdo kažką lipant laiptais ir greit užtrenkė duris.

Vakare "telegrafu" iš vienos kameros pranešė, kad pas juos įvarė atvežtą iš Šiaulių mokytoją A. M. suimtą jau prieš pusantro mėnesio ir iki šiol laikytą Šaulių kalėjime. Tačiau net čekistai negalėjo jokiu būdu prie jo prikibti. Iš bolševikų kalėjimo betgi iki šiol niekas nebuvo paleistas, todėl negali būti paleistas ir jis. Galop čekistai griežėsi absurdiškos apgaulės prieš jį. Iššaukė tardymui, pasakė, kad jis buvo suimtas per klaidą, todėl jam siūloma "dėl viešos opinijos" repatrijuoti į Vokietiją. Jo šeima, girdi, jau repatrijavė... Pergyvenęs tiek įvairių kankinimų, mokytojas, norėdamas kuo greičiau ištrūkti iš laisvės, pasirašė ant jam čekisto pakištos repatriacinės anketos. To užteko, ir jam tuojau kaip "kontrarevoliucionieriui" buvo primestas sunkus apkaltinimas.

Tokių ir daug panašių triksų ištaisydavo "garbingi išlaisvintojai", pasinaudodami pačiomis niekšingiausiomis priemonėmis, lyg norėdami kuo daugiau prisiplėšti nekaltų aukų skalpų... Jie nekreipė jokio dėmesio į tai, kad paliekami vaikai likimo valiai, be duonos karnio, be pastogės. Tokia sistema ir priaugino visoje bolševikų valstybėje milijonus "besprizornikų" (klajojančių, be priežiūros vaikų), iš kurių Kremliaus valdovai išauklėja žlaurumu iki kaulų persisunkusias bolševikų ir čekistų gaujas, o jų kruvinomis rankomis varo į tamsią prarają naujas žmonių mases.

Tai ir yra vadinamieji komunistų-bolševikų partijos auklėtiniai.

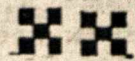
BIRŽELIO 20

Šiomis dienomis mūsų "telegrafas" turi ypatingai daug darbo: be paliovos plaukia begalės naujienų. Pakanka tik ausį padėti prie sienos, ir jau girdisi iš visų pusių Morzės ženklų staksenimas. Todėl be atvangos pakaltomis budime, priglaudę ausį prie sienos. Štai, iš vienos

trečio skyriaus kameros pranešama, kad praėjusią naktį į jų kamerą naujai atvarytas kalinis pasakoją, jog Kaune ir kituose miestuose padėtis labai įtempta. Naktimis vaikšto patruliai, civilių judėjimas labai apmiręs, bet užtai raudonarmiečių įvairaus dydžio daliniai skubiai tai vienur, tai kitur gabenami. Krautuviai ir gyvenamųjų namų langai apkljuoti tankiu popierinių juostelių tinklu. Žmonių kalboje ir nuotaikoje minimas ir jaučiamas tik karas.

Dar vienas labai įdomus pranešimas gautas kiek vėliau iš aštunto skyriaus. Pas juos prieš keletą valandų įvarė vieną raseiniškį ūkininką, ant greitųjų apkaltintą prometonišku ir priešbolševikišku. Žmogus pasakoja, kad jų srityje staiga iš po nakties buvo rasta visur, net prie milicijos būstinės, labai daug išklijuotų ir šlaip pribarstytų spausdintų atsišaukimų, kuriuose visi lietuviai buvo perspėjami, kad karas prasidės greitai.

(bus daugiau)

Bernardas Brazdžionis

MANO PROTĖVIŲ ŽEMĖ

Tu viena mano laimės ir džiaugsmo sapnuos,
Tu viena mano kryžkelių vingiuos liūdnuos,
Tu viena mano saulė rytojaus dienos,
Mano protėvių žeme

Atminimuose lankos ramunių baltų,
Senos pilys prie Nemuno seno krantų,
Baltija ir aukštaičių pagojai - tai tu,
Mano protėvių žeme.

Ir bitelių dūzgimas baltam avily,
Ir piliakalnių, alkų ramybė tyli,
Ir žiema, kaip mirties baltas takas, gili
Mano protėvių žemėj.

Numirus po piktojo gruodo ledais,
Nesukniubus po sielvarto upės krantais,
Puoškis, puoškis pavasario jauno žiedais,
Lietuva, mano protėvių žeme!

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Migracija Floridon - Dr. J. Keškelis

(Tasa iš praeito numerio)

ST. PETERSBURG' O ATSTRADIMAS

St. Petersburg'o įkūrėjas - generolas Williams, 1875 m. nupirko iš valstybės 1600 akrų žemės/ už akrą mokėjo 1 dol., kada buvo pravestas rusų kilmės turtuolio plk. Petro Duma geležinkelis, Tada generolas paskirstė tą žemę į sklypus ir pardavė jo po keliolika ir keliasdešimt dolerių išimokėjimui per metus. Tada pradėjo tris kitų Amerikos vietų plūsti žmonės į tą Meksikos įlankos ktek vėseną pakraštį. Ypač, kai 1885 m. New Orleanso Medikų Draugija aprašė St. Petersburg'o kaip idealų "sveikatos miestą" su geriausiu Floridoje klimatu. Tokia propaganda paveikė, ir miestas bei apylinkės išaugo į daugiau kaip pusmilioninę gyvenvietę. Jeigu miestas būtų turėjęs didesnę gertamo vandens tiekimą ir jeigu būtų įvesta didesnė kanalizacija bei leistas daugiau statyti namų, tai miestas būtų daug sparčiau išaugęs.

Pačiame mieste bei apylinkėje per 1976-77 metus gyventojų skaičius vietomis padidėjo nuo 0,4% iki 4,8%. Kai kas tvirtina, kad St. Petersburg'as yra milijoninis miestas. Tai netiesa. Visai Pinella apskrityje, į kurią įeina St. Petersburg'as ir 24 savivaldybų tetsėmis miestais - miesteliai, kaip Clearwater, Port Richey ir kt., 1977 m. pradžioje teturėjo iš viso 563.035 gyventojus. Pats St. Petersburg'as - 258.260 gyventojų. Tai per 7 metus padidėjo 10%. Kitos miesto dalys, kaip Gulfport'as padidėjo 25%, St. Petersburg Beach - 27%, Clearwater - 52%, Largo - 136%, Pinello Park - 42%. Pats St. Petersburg'as ne tapo sparčiau augo, nes penktems metams dėl vandens trūkumo stokos, buvo įvestas namų statybos, ypač pavienių - moratoriumas.

Pernai, išrinkus kitą miesto galvą / pirmą kartą jo istorijoje moterį / Mrs. Freeman, moratoriumas buvo panaikintas ir išduodama daugiau leidimų statyti. Jostot tėvai yra kilę iš Vilniaus/.

Čia gyventojų gausėja ir dėl to, kad nuosavybė kainos buvo tridalinai yra ne tapo išpuštos, kaip Miami bei Los Angeles, nors nuo praeto pavasario kainos žymiai pakilo.

St. Petersburg'as kaip matėme, susideda iš keletos savivaldybinių dalių: paties St. Petersburgo su vadinaimu Downtown, vakarinėje pietinėje dalyje prie Boca Ciego įlankos - Gulfport'as, Pasadenos vakarinėje, išilgai Meksikos įlankos - St. Petersburg Beach, Treasure Island, Madeira ir kt.

Miesteliai, kaip kurtai atžvilgiu yra skirtingi. Pav., St. Petersburg Beach ir kt.

tos vietovės prie Meksikos įlankos yra naujesni, daugiau nusagstyti verslamonėmis, viešbučiais, moteliais, apartamentais. Čia jų rezidenciniai namai yra daugiau presatyžintai, brangesni, naujesni. Sodų, medžių žymiai mažiau. Didesni ir mokesčiai. Tuo tarpu Gulfport'as, Pasadena yra senesnės dalys, daugiau pastatytos žalumynuose. Sodų ir gatvių šonai pasikendę įvairaus grožio medžiuose. Vargu kur kitam didmiesčio galim rasti tokią ramią ir natūralią aplinką. Čia, vaikščiotojams gatvėse, pastijunt lyg koktame gražtame botanikos sode. Nors per apskritus metus čia matai žydint gėles, krūmus, medžius, tačiau pavasarį retu grožiu pasidengia didžiausių medžių šakos vien tik dangaus mėlynės spalvos žiedais/ džiakarandos medžiai, baltais ir ružavai margais, be jokių lapų, nuolat užtikti didžiulius medžius, kurių vienos šakos - šakelės pasidengusios raudonais pilnaviduriais žiedais - tai Floridos karališkos poctiana, skaito mas vienu iš gražiausių pasaulio medžių. Čia vėl karališkos palmės, idomūs bonjon medžiai, iš kurių šakų išleidžiamos "šaknys". Jos atremia vis didėjančias šakas ir kartu jas maitina. Žinoma, kad tą miestą ir jo grožį įvertinti, reikia būti gamtos mylėtoju, o ne vien tik žyru išpiltų ktemų ar cemento takų tr keltų, ar kazeratinių apartamentų...

Gulfport'o miestas yra labiau konservatyvus ir tokiu stiliu stengiamasi išlaikyti. Čia laukios publikos mažiau, motelių, hotelių ir daugtabučių namų taip pat mažiau. Nors papildymų nėra 5-tų mylių ilgio, kaip kad St. Petersburg Beach, tr nėra taip pufikus, tačiau jis geriau su tvarkytas ir su įvairiais patogumais, ypač "subrendusiems" lankytojams. Savivaldybė stilo senesnes sporto aikštes, įvairias sales, poilsio vietas, specialiai pigias ar tr visai veltui susistektimo priemones ir t.t.

Kalbant apie St. Petersburg'ą tenka prisiminti, kodėl jis tokiu vardu vadinas. Kada generolas Williams pradėjo kurti miestą, tr kada jo draugas plk. Duma pravedė geležinkelį, įle vienoje lažybose sutarė: kas ištrauks ilgesnį šaudą, tas partiks tai vietovei vardą. Duma ištraukė ilgesnį, tr jis partiko savo kilmės miesto, St. Petersburg'o vardą. O generolas Williams pavadinė pirmą toje vietoje komercinį pastatą Detroit Hotel, nes jis pats buvo kilęs iš Detroito. Jo vardu dabar yra miesto centre parkas.

(bus daugiau)

Krepšinis ir jo įtaka Lietuviams

Stepas Varanka

Šių laikų modernus krepšinio žaidimas buvo pradėtas 1891 metais, t.y. prieš 87 metus. Jo pradininkas - kanadietis dr. James A. Naismith. Jis buvo YMCA instruktoriaus JAV, Springfield, Mass. Krepšinio taisyklės yra nekomplikuotos, labai paprastos. Žaidžia 2 komandos po 5 žaidėjus. Žinoma, reikia turėti ir atsarginius žaidėjus. Su kamuoliu negalima bėgti, o reikia "žaisti", pasuotli ar ritenti. Žaidimo tikslas - mesti kamuolį į tinklinį, be dugno krepšį, pritaistytą prie lentos 10 pėdų aukštyje. Įmes - tas sviedinys, nebaudantis krepšį, skaitosi 2 punktai.

Už nesilaikymą nustatytų taisyklių skiriamos baudos. Laisvi 1-2 metimai krepšį nuo 15 pėdų atstumo. Čia yra suminė tikslų pagrindiniai žaidimo bruožai.

Dabar krepšinio žaidžia apie 30 milijonų mėgėjų sportininkų 141 valstybėje. Krepšinis yra labai populiarus sportas. Pradžioje krepšiams buvo naudojami valstybių krepšiai.

Mokslininkai bandė surasti kur krepšinio žaidimas yra gavęs pradžią. Mėginta pradžios ieškoti P. Amerikoje, kur kadatse Actekai žaidė "tachi" žaidimą. Kamuoli reikėjo įstumti į akmentinį ratą, imūrytą į sieną su užpakaliu, rankų negalima buvo naudoti. Kaip toks žaidimas atrodytų šiandien - galime tik įsivaizduoti.

Kaip matome - tas Pietų Amerikos "krepšinis" neteko bendro neturėjo su dabartinu krepšiniu. Pradžioje jis buvo žaidžiamas tik JAV ir Kanadoje. Vėliau su ameri-

kiečių kartėmis pajėgoms, kurios buvo Europoje, greitai prigijo, o dar vėliau išplito po visas valstybes.

Parodomasis krepšinio žaidimas olimpinės žaidynės buvo įtrauktas tik 1932 metais Los Angeles mieste. Keturiats metais vėliau, 1936 buvo žaidžiamas Berlyno Olimpiadoje, kurioje dalyvavo ir krepšinio "gimdytojas". Jį žaidė 23 valstybės. Auksos medalius gavo JAV, Kanada Meksika.

Olimpiadoje žaidžiant, kamuolys turi būti išsintetinės odos ar gumos su guminiu pamušalu viduje. Priūstas oro, diametras turi stekti 75-78 centimetrus ir sverti nedaugiau kaip 600-650 gramų. Sviedinys mes - tas iš 1.80 m. turi pašokti 1.20 m. į viršų. Tokios yra taisyklės Olimpiadoje.

Lietuvoje krepšinis greitai tapo populiariu sportu. Jam nereikia brangių priemonių, jis buvo prieinamas ir nepasiturintiems vaikams. Mažytė Lietuva krepšinio sporte tarp pasaulio valstybių iškilo labai aukštai. Lietuva tapo Europos meisterte. Lietuvos vardas įėjo į sporto istoriją, o garsas nuskambėjo po visą pasaulį. KREPŠINIS TAPO LIETUVIŲ TAUTINIS SPORTAS.

Kaip laisvoje Lietuvoje jaunimas su entuziazmu puolė į įvairių rūšių sportą, ypač krepšinio tinklinį, taip pat ir okupuotame Vilniaus krašte, sunkiose sąlygose, lietuvių jaunimas, vadovaujamas Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytojų Krutulio, Bucvičiaus, Palevičiaus bei vyresnųjų studentų Žitmaro, Sileko, Molto ir kitų ne tik Vilniuje bet ir provincijoje organizavo jaunimą į sporto

KREVI VEIDRODŽIAI

ODĖS DUPEKSEI

Savininkų himnas

Duplekse, tu dupleksėli,
Kaip tu stovi išdidžiai!
Kiek svajonių tu sukūlei,
Nors ir balsūs mortgijčiai!

"Tu mums Meka ir Medina,
Tu mums Alfa ir Omega!"
O fasadas tas vaidinas
Ir per sapną ir per miegą.

(b. d.)

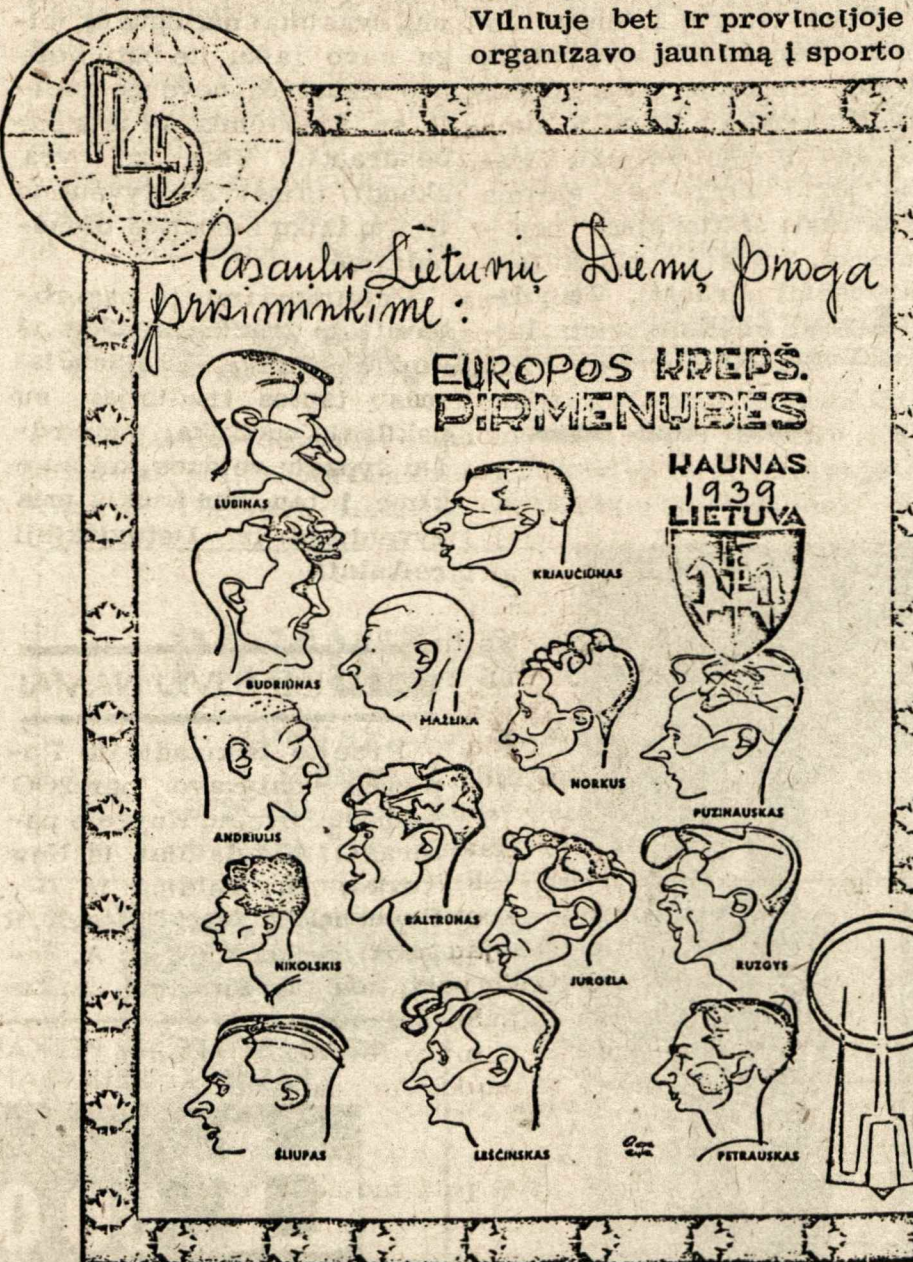
N. Kvietinskas - Mc Kwiethins

būreltus ir ratelius. Buvo steigiamos krepšinio tinklinio komandos. Suprantama, sunkios sąlygos neleidė pasiekti žymių laimėjimų, kokių pasiekė broliai už stenos. Vilniuje buvo ne tik vyrų, bet ir moterų - mergaičių vienetai, kaip "kazimieriečių" krepšinio komanda. Ji 1937 m. gegužės 22 d. tarp gimnaziniam turnyre laimėjo pirmą vietą. Joje žaidė: Markovičūtė Brunona, Simonytė Joana, Valokaitytė Aldona, Survilaitė Aldona ir Karuminaitė Tatjana.

Vilniuje lietuvių turėjo stiprią futbolo komandą "Lituanica", kurioje žaidė Petras Kunavičius, vėliau baigęs mediciną, Boleslovas Macutkevicius, baigęs meną. Jam vienu rungtynių metu buvo sulaužyta koja, žinomas vilnietis sportininkas Palevičius, vartintinkas Rinkūnas, kurį lenkai vilnodavo į savo stiprias komandas. "Lituanica" dažnai nugalėdavo žydų komandas "Maccabi ir Zaks". Taip pat tr lenkų stipriom komandom nebuvo lengva žaisti prieš "Lituanica". Lietuvių komanda Vilniuje priklausė prie stipriųjų. Kai lietuvių žaisdavo, stadionas būdavo pilnas žiūrovų.

Vilniaus krašto lietuvių gaustai dalyvavo tautinėje Lietuvos Olimpiadoje ne tik sporte, ktek savo atsilankymu, pagerbdami laisvus savo tautiečius. Vilnietai buvo priimti su nepaprastu džiaugsmu. Pranas Žitmaras buvo nešojamas ant geros rankų. Jam buvo surengtas karališkas priėmimas. Jis tapo romantišku jaunimo didvyriu.

Dabar, po daugelio metų, artinantis Pasaulio Lietuvių Dienų šventei, Sporto Žaidynės - išeivių olimpiada bus neeilinė šventė ir į ją atvyks iš įvairių kraštų lietuvių sportininkai ir kt. Vyresnieji siems Sporto Žaidynės primins tolimą, laisvoje Lietuvoje, laukioje jos sostinėje Kaune vykusią Tautinę Olimpiadą ir jos dalyvius. Kad dar ryškiau būtų apie anų dienų džiaugsmą, pridėdus šaržis - to Penčylos sudarytą mūsų Susipratęs sportuojantis žymių krepšinininkų šaržus. Štai jie: Lubinas, Bučiūnas, joje - tai prisikėlusios iš Andrusis, Nikolskis, Šliupas, vergijos laisvos Lietuvos Kriaučiūnas, Mažeika, Balt-džiaugsmas.

CFMB LIETUVIŠKA RADJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Alabon Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRENUMERATA \$10.00 metams ir \$6.00 pusei metų.
KELEIVIS
PUBLISHING COMPANY
TEL. 268-3071
PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905
636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

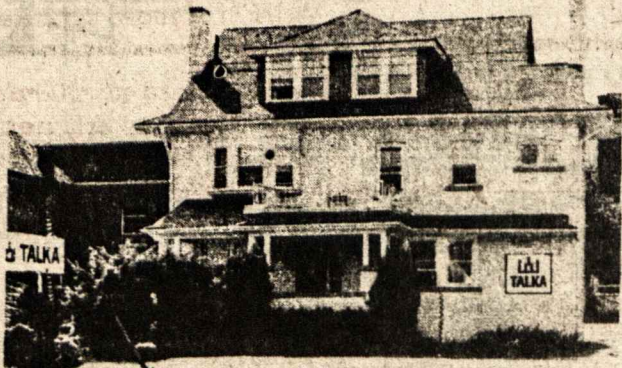
Jony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOŠ
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

W. LAPENAT
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
79 Woodfield Drive, Ottawa, Ont.
• PRIVATI INDUSTRIJŲ IR KOMERCINĖ STATYBA.
• darbas atliekamas sąžiningai ir priemonėmis kainomis.
• Engineering & designing petarnavimas.
• IN-GROUND Swimming Pool statyba (10 year guaranty).
TEL. (613) 225-4001

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)
susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, La Salle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieškantiems pagalbos. Atejęs pas mus - nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namu) arba 489-5391 (darbo tel.). Juozui S. 631. 6834, Henrikuvi N. 277-7868.

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadienis uždarytas.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš \$10,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 7 1/2%
term. depozitus 1 m. 8 1/4%
term. depozitus 3 m. 9 1/4%
pensijų fondas 9%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 10%
nekiln. turto pask. 9 3/4%

KLUBO VEIKLA

H. L. Ž. ir M. klubo "Giedraitis" visuotinis narių susirinkimas, įvykęs š. m. birželio 4 d., savos šaudyklos patalpose, buvo gana gausus. Perrinkta visa senoji valdyba: pirm. J. Stonkus, vicepirm. A. Buinis, kasininkas sekretorius A. Povilauskas, šaudyklos vadovas V. Svilas ir du jo talkininkai A. Šilinskis ir Alg. Kontrimas, medžiotojų vad. A. Pintulis, žvejų vad. M. Trumpickas, visuomenės ir spaudos reikalams A. Paulius, ūkvedžiu P. Babinas. Tik revizijos komisija buvo išrinkta nauja: pirm. A. Stasevičius, nariai J. Krištolaitis ir B. Bajoraitis. Valdyba grąžino nariams geros valios paskolas ir kvietė narius, jei norime didinti pastatą, į naują finansinę paskolą bei talką. Buvo svarstyti įvairūs klubo reikalai. Po susirinkimo klubo valdyba pavaišino narius ir svečius. Gražioj, saulėtoj gamtoj buvo praleista popietis tarp savų tautiečių. A. P.

vancouver

DU GRAŽUS MINĖJIMAI

Lietuvos Nepriklausomybės 60 metų sukaktuvio minėjimas įvyko vasario 19 d., o Motinos Diena atšvęsta gegužės 14, toje pačioje Ceval mokyklos auditorijoje.

Dr. J. Sakalauskas gražioje kalboje iškėlė Vasario 16 reikšmę lietuviams. Užbaigdamas kalbą, jis pabrėžė: "Laisvės troškimas yra mūsų vilčių pagrindas".

Meninėje dalyje dalyvavo: Leonarda Macijauskienė, Aldona Goranson, Elena Gumbelienė, Katarina Smilgienė ir dr. J. Sakalauskas. Dainos, eilėraščiai, scenos vaizdai perkėlė mus į tuos mūsų nepriklausomybės laikus, kuriuos sugriovė žiauri okupanto ranka šaudymais, išvežimais, kankinimais, priespauda.

Motinos Dienos kalbėtojas buvo V. Sodeikis. Meninėje dalyje pasirodė duetas iš L. Macijauskienės ir dr. J. Sakalausko. Jie sudainavo: Gimtajame Namelyje, Žilviciai pražydo, Tau, Mamyte, Pirmieji žiedai.

E. Gumbelienė padėklavo: "Lauk, Močiute, Aš Sugrįšiu", T. Česnaitienė K. Grigaitytės Motinai ir L. Macijauskienė Prie Motinos Kapo.

Visų dalyvavusių sugiedotas Tautos Himnas, už laisvę žuvusieji pagerbti tylos minute.

Abejuose minėjimuose dalyvavo gana didelis skaičius tautiečių, kuriems programa — 6 psl.

mos atlikėjai paliko gilių įspūdį.

Bendruomenė yra labai dėkinga Apylinkės V-bai, su-ruošusiai šiuos patriotinius minėjimus. Dalyvis

london, ont.

LIETUVIŠKA ŠEIMA

Jaunaisi medicinos daktaras A. E. Juodis, kilimo iš Montrealio, š. m. gegužės 27 d. vedė londoniškę Rūtą Dragūnevičiūtę, šių metų pradžioje baigusią gimnaziją.

Į vestuves buvo atvykę nemaža jaunojo giminių ir draugų iš Montrealio ir jaunosios giminių iš Amerikos. Šiai gražiai lietuviškai šeimai sujungti iš Montrealio buvo atvykęs plačiai žinomas kun. St. Kulbis, kuris su Londono klebonu kun. J. Staškevičiumi atliko santuokos apeigas. Kaip niekada, prisirinko pilnutėlė Londono lietuvių bažnyčia. Gražiai giedojo solistas Vaclovas Verikaitis. Vargonavo muz. J. Govėdas.

Vestuvinis pokylis įvyko Ivanhoe Klube. Dalyvavo gana daug gražaus lietuviško jaunimo.

Jaunesiems linkėtina geriausių ir saulėtų dienų.

Jie išvyksta gyventi į Kanados vakarus—Calgary, kur jaunasis gydytojas A. E. Juodis kariuomenės dalinyje atliks medicinos praktiką. Geriausios sėkmės! L. E-tas

Dr. A. E. Juodis ir R. Dragūnevičiūtė su tuoktuvinių metu. Nuotrauka J. Aušroto.

ISIDĖMETINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoje ir Europoje "JIB Haarplage-Lotion" preparatas sulauko plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralių plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Ltd. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:

J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

toronto

popietė savoiose namuose

A. LUKOŠIUS

NEPRALEISKIME PROGOS

Ilgai visų lauktas laisvojo pasaulio lietuviškųjų jėgų pademonstravimas — Pasaulio Lietuvių Dienos — jau belabėjama mūsų duris.

Jeigu dar kurie nors tr nebuvome apsisprendę dėl jose dalyvavimo, tą dar galime padaryti. Vėluosime apsisprendusieji, dažniausiai pergyvena tr įdomiausias išpūdžius. Daugelis esame tą tr patyrę.

Kaip jau vistems daug kartų buvo girdėta, tai bus tikrai vienintelis tokio platus masto lietuviškosios išsilvijos renginys bei sujungimas. Deja, bet daugeliui iš mūsų, o gal net tr vistems, nebebus progos panašaus sekant sulaukti. Tai nėra koks nors išsigalvojimas, o realūs šiuo metu mūsų gyvenimo realybė. Net tr ramiai gyvenančių tautų gyvenime tokie reiškiniai retai bepasitaiko.

Tie, kurie iš anksto nežinojome, nepramatėme tr dar nepasitruošėme — gyvenime apsigalvotume tr šitą visokių reikalų tr rūpesčių — stabtelėję, pagalvokime truputį.

Mes galime veik visur dalyvauti tr be didesnio planavimo. Netgi iš anksto nestruošus, dažniausiai tokie pajudėjimai mums suteikia dar daugiau įvairumo, daug ko naujo įneša mūsų pilkon kasdienybę. Rašant šias eilutes, visi patys įdomiausi patyrimai, nuotykių tr išpūdžiai kaip tik visuomet įvykda, kada buvo daroma staigiai, netikėtai, iš anksto tam nepasitruošus.

Daug įvairių, įdomių tr retai bepasitaikančių dalykų toms dienoms įvyks Toronte. Kiekvienam pagal jo skonį, sau tr visai šeimai, visai be jokio vargo bus galima susirasti atitinkamas programos. Vist planai tam kruoščiai paruošti. Visų didesniųjų renginių vieta, laikas pažymėta planuose.

Šios visos informacijos bus gaunamos atvykus į Toronto Lietuvių Namus.

Sporto žaidynės, susipažinimo vakarai, didysis virš 40-ties chorų koncertas, seimo posėdžiai, visa tai vyks skirtingose šio miesto vietovėse. Šalta to, tr visa eilė mažesnės apimties renginių. Išsklaidingos pamaldos katalikams tr luteronams. Sekmadienio pietūs Lietuvių Namuose. Lietuviškojo Vilniaus Paviljono programos Pristatymo šventovėje. Visame mieste išsidėstę gausūs įvairių tautybių karavono paviljonai su įvairiomis programomis. Negali čia būti tokio svečio, kuris nesurastų sau nteko išpūdingo tr įdomaus! Būtų tai kokia nors klaida, nesusipratimas ar pan.

O tr pats pabendravimas su žmonėmis, argi ne už viską vertingiausias? Tad kas gali būti gražesnis tr natūraliausias šioje žemelėje? Eilintam mirtingajam, tai tikras gėris, grožis, tikroji žemiškoji palaima, viena iš pačių svarbiausių vertybių.

Bendraudami su kitais mes mokomės daugiau pamatome, suprantame, surandame patys save, tobulėjame. Bendravimas — tai pats geriausias tr nuostabus valstas nuo gausybės įvairių lių. Bėkime nuo izoliacijos, užsidarymo tr vienatvės. Tai baltis liga, plačiai apėmusi šiuo metu žmoniją. Šiandieniniame pasaulyje veik perpusę būty mažiau tr ketausių lių, įvairiausių nenoramlumų, išsigimimų, visokių protinių sumnksčių, my, dvasintai paltegių, jeigu savo laiku jie būtų bėgę nuo vienatvės, nevengę susieti su žmonėmis, su jais pabendrauti. Visa tai yra skaudūs, tamsūs šio gyvenimo tr šiuo laikų žmonijos dēmelai.

Pristatindami tr pagerbdamitai gražias, sveikas, išamžius gilumos atelnančias mūsų tautos tradicijas, su paklūsta nuotaika, nuoširdžiu šypsniu vaiduos, keltaukime į ten, kur šaukta mus gyvenimas tr lietuviškieji reikalai.

LIETUVIŲ NAMAI

Praetio Sekmadienio Popietėje dalyvavo per 200 asmenų. Svečių Knygoje pasirašė: Matulaitis iš New Yorko, B. Yelding tr G. Frouchak iš Virginijos, T. R. Loos iš Rochesterio, A. Bannėnė iš Putnamo, A. Žu-

REAL ESTATE — PERKANT — PARDUODANT —
PASKOLŲ REIKALAI prašoma kreiptis į

REALTOR
CO-OP TRUST

Patarnavimas greitas, malonus, profesionaliai kruopštus ir kompetentingas

CO-OPERATIVE TRUST COMPANY OF CANADA

Mūsų įstaigos veikia visoje Kanadoje

Toronte jums patarnaus
Stasys Jokūbaitis
1310 Bloor St. W.
Tel. 537-1245

Ilgametis jo patyrimas, remiamas didelės bendrovės, užtikrins gerą patarnavimą

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/4% už 1 m. term. dep.
8 1/2% už pensijų ir namų planų
7% už taupymo s-tą
7 1/2% už spec. taupymo s-tą
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9 1/2% už asm. paskolas
9 1/4% už mortgičius

AKTYVAI virš 19 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta sutaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

Baliu Maskeliūno

IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814
2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniais

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, S.D.
2224 DUNDAS STREET W. Visais keliainių reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaukyje skambinti
M8R 1X6 tel. 533-3531

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plazo) •

IVAIRUS SIUNTINIAI

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu

Siuntiniais Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų grynio svorio. Turime puikiai išmaniusius medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

Iš St. Peterburgo, V. žemto m. 30 d. PLD Organizacijos taryba iš Ottawos, L. žemto m. 30 d. įvyks jaunimo Jasulionis iš Wellando.

Petrut tr Marijau Venskams iš Sudburto Lietuvių Namai reiška širdingą padėką už padovanotą meniška išaustą rankšluostį su mūsų Lietuvos himnu tr vertingą, lietuviškas knygas.

LN Valdyba nutarė leisti naudoti LN sales š. m. bir-

želio m. 30 d. įvyks jaunimo Jasulionis iš Wellando.

Petrut tr Marijau Venskams iš Sudburto Lietuvių Namai reiška širdingą padėką už padovanotą meniška išaustą rankšluostį su mūsų Lietuvos himnu tr vertingą, lietuviškas knygas.

LN Valdyba nutarė leisti naudoti LN sales š. m. bir-

želio m. 30 d. įvyks jaunimo Jasulionis iš Wellando.

Petrut tr Marijau Venskams iš Sudburto Lietuvių Namai reiška širdingą padėką už padovanotą meniška išaustą rankšluostį su mūsų Lietuvos himnu tr vertingą, lietuviškas knygas.

LN Valdyba nutarė leisti naudoti LN sales š. m. bir-

želio m. 30 d. įvyks jaunimo Jasulionis iš Wellando.

Zarasų kraštas – Lietuvos Šveicarija –

Tolimausias Rytų Lietuvos kampelis, prisiliejęs šiaurėje prie Latvijos, rytuose prie buvusios demarkacijos linijos su Lenkija, yra neturtingas, bet jaukus savo gamtos vaizdais ir pulkiaus būdo lietuviškas gyvenotojas. Tai aukštaitių kraštas su Zarasų miestu.

Iki 1929 m. Zarasai vadinosi Ežerėnais, galbūt dėl gausybės ežerų, kurie apjuosti kalvomis, apaugusiomis daugumoje spygliuočiais medžiais, telkė nepaprastai puikų gamtos vaizdą: taip žiemą, taip vasarą. Dar iš senų laikų buvo kartojamas priežodis: "Ežerėnai ežeruoti, sunku eiti ir važiuoti". Ir tikrai, kartais, norint pasiekti kurtą nors vieta, reikia sukti kelią pale ežerus keletą kilometrų. Gerai susistatymo ilgą laiką Zarasų apylinkėse labai trūkavo; galbūt dėl to, kad kraštas neturtingas, žemė bloga, pramonės nebuvo. Vienintelis iš-os rūšies pleistas, statytas dar carų laikais, galbūt daugiau strateginiais sumetimais, jungė Daugpilį, Zarasus, Uteną, Ukmergę ir Kauną. Artimiausia geležinkelio stotis, už 18 km. Turmontas, buvo jau už demarkacijos linijos. Iš-os rūšies vieškelis Zarasus jungė su Rokiškio. Zarasų krašto gyventojai dėl daugelio užsiliukusių lenkų dvarponių, mūsų vadina "šilėtomis", buvo labai sulenkėję. Tas labai trukdė kultūriniam gyvenimui. Neretai, lenkiškos pamaldos bažnyčiose buvo vartojamos net iki 1934 m. Kai muose, daugumoje buvo vartojama lenkų kalba, nors gyventojai save laikė lietuviais. Tai labai neigiamai atsiliepė mokyklose.

Apart sulenkėjusių lietuvių, vietomis tęsėsi ištisi kaimai carų laikais apgyvendintų rusų kolonistų, "burliokais" vadintų. Politiškai kvičė su "burliokais" nebūdavo tiek, kiek su lenkais. Jie buvo lojalūs piliečiai, at-

likdavo jiems uždedamas pareigas be jokių skundų ar nepasitenkinimo. Nebent jaunimas, pasigėręs, parodydavo savo tikrą rusišką temperamentą vakaruškose, pavartojant net "šaltus" ginklus.

Laikui bėgant, tršios negerovės išnyko. Daugelis iš jų išjungė lietuviškas orsantizacijas ir kartais pasirodydavo net pareigtingesni ir už mus. Kiek blogiau sekė mums su lenkais. Dar ilgą laiką mes jiems būvome "chamais", o jie "pan".

Nežinot visų šių trūkumų, laikui bėgant, Zarasai pasidarė švartu, patraukliu, kurortiniu miestu. Puikios, smėlėtos kalvų pašlaitės, amžinai žaliojančios, spygliuočiais apaugusios kalbos, traukė ne vieną aki praleisti vasarą sveikame, gryname pušų kvapu dvelkiančiame krašte, pasimaudyti mėlyname Zarasų krašto ežero vandenyje, ar pasikaitinti skaisčioje saulėje. Ne vien vasarą, bet ir žiemą sportą mėgstantiems, Zarasų krašte buvo puiklausios sąlygos.

Ypatinai sildintinkams ir pačią žiūrą buvę nepakelčiama vieta. 1938 m., žiemos sportui pagerinti, prie pat miesto buvo pastatytas vienintelis Pabaltijje tos rūšies sildžiu tramplynas. Rugpjūčio 15 d., kiekvienais metais kurortinėje vietoje buvo rengiama vandens sporto šventė su plaukimo rungtynėmis, latvių karavaliu bei batdaryt lenktynėmis ir t.t. Tą dieną Zarasus užplūsdavo didžiausios mintos ne tik iš apylinkių, suvažiavusių į tos dienos atilaidus, bet ir iš visų Lietuvos kampų. Prisimenu kažkurią kartą metais į Lietuvą atvykusį Chicago lietuvį ekskursiją turėjo progos pademonstruoti savo foto aparatą, zarasiškių vandens sporto šventėje...

"NL" bendradarbio Vacio Pašilio paskutinis rašinys apie savąjį Lietuvos krašto kampelį – Zarasus. V. Pašilio lavonas, jo paties autobilyje, rastas Ontario ežere prie Hamiltono š. m. balandžio mėnesį, kai jis buvo išvykęs į darbą ir negrįžęs į namus 1975 m. prieš Kalėdas. NL.

Vacius Pašilis

Prie pat miesto, ant aukšto smėlėto spygliuočiais apaugusio kalno, randasi kapinės, kur eglė pavėsyje užstato didelis visuomenės veikėjas dr. D. Bukantas ir mūsų Nepriklausomybės Kovų didvyriai, kur jiems pastatytas paminklas. Didelį plotą užima ir svetimųjų net masiniai kapai, kurie pasaukojo savo gyvybes, anot zarasiškių, "už liudimą" į svetimą žemę. Tai vokiečių ir rusų kartų kapai iš I-jo Pasaulio – nuo Karo. Pačiame mieste, šalta senos statybos, per nepriklausomybės laikotarpį išdygo nemažai naujų, modernių namų: apskrities ligoninė, prof. K. Būgos vardo šaulių namai, Prekybos Halė ir t.t. Aš o ežero pakrantėje ir salose išdygo nemažai naujų vilų. Viduryje miesto didingai stiebėsi aukšti su dvim baltais bokštais 1862 m. statyta graži bažnyčia.

Boševtikams traukiantis iš Lietuvos, Zarasų miestas žiauriai nukentėjo ne nuo karo veiksnių, bet nuo boševtikinio barbarizmo. Didelė miesto dalis buvo išdegtina visškai be priežasties, ir tai padaryta ne kartą – menės dalintų, bet civilinių boševikėlių! Nėgana to, tuo pačiu momentu žiauriai nukankinta nemažai žymesnių asmenų. Nepamiršamas vaizdas buvusio tuo laiku karo komendanto, pulk. PAŠILIO nukankinimas. Lavonas rastas su į galvą prikalnėtomis vinimis...

Į šiaurę nuo Zarasų už 14 km., randasi Stelmužės dvaro vieta, kuri 18-19 amž., priklausė caro didikams ir vokiečių baronams. Vienas iš jų Valujevas, buvęs net Lietuvos šveicarija.

Rusijos ministras pirmininkas. Antrasis vokiečių Fohersam'as. Stelmužės įžymybė – tai storiastus Europoje ažuolas, kuriam apjuosti reikia net 13 m. juostos ir spėjama jį turint apie 2000 metų amžiaus. Antra, tai 1650 m. statyta medinė bažnytelė, kurioje ir namuose gamintų vinių pagalba! Dar iki 1944 m. toje bažnyčioje buvo laikomos vieną kartą į mėnesį pamaldos, kurias atlaikydavo netoliese esančios Imbrado parapijos kelbonas. Tarp Utenos ir Zarasų, šventosios upės slėnyje randasi Antaleptės bažnytkaimis. 1730 m. ten buvo įkurtas Karmelitų vienuolynas, kurį 1831 m. rusai uždarė ir vietoj jo įkurdino pravoslavų vienuoles. 1918 m. kun. St. Stankelė įsteigė parapiją, o vienuolynas buvo pavestas švenč. Jėzaus Širdies vienuolėms, kurios ten įsteigė mergaičių žemės ūkio mokyklą, amatų kursus ir vaikų prieglaudą. Už 25 km. nuo Zarasų, prie garsiojo Sartų ežero, yra senas Dusetų miestelis. 1530 m. Radvila ten jau buvo pastatęs bažnyčią. Iš Dusetų apylinkių yra kilę nemažai žymų asmenybių, kaip prof. K. Būga, kun. A. Vienažindis, kun. A. Strazdelis ir kiti. Ant Sartų ežero, kiekvienais metais vasaros mėn. 2 d. buvo rengiama tradicinė arklių lenktynės, kur apsilaikydavo net valstybės Prezidentas ir kiti aukšti valdžios pareigūnai.

Dėl Zarasų krašto kalnuotumo ir daugybės ežerų, kuriuos juos ta puikūs miškai, jie daugelio buvo vadinti Lietuvos šveicarija.

A + A KAROLINAI GAILIŪNAITEI – BUTKIENEI staigiai mirus gegužės mėn. 25 d., giliame nuliūdime ir skausme jos dukrą – solistę Gintą Čapkauskienę ir žentą – Morį Čapkauską – giliai užjauname ir kartu liūdime –
Valli ir Jonas Viliūšiai

LITAS

LITO BIULETENIS NR. 31

Nuo gegužės 10 d. Lito V-ba pakėlė procentus už terminuotus indėlius. Dabar Litas moka 9% už vienus metų, 9.25% už dviejų metų ir 9.5% už trijų metų indėlius. Tokių aukštų procentų niekur nemoka. Tik kai kurios Trust kompanijos moka virš 9%, jeigu pinigai padėti penkiems metams.

Dar vis yra daug Lito narių, kurie savo čekius rašo iš kitų bankų. Sunku suprasti, kaip kurių Lito narių nenorą naudotis Lito čekiais. Litas už čekių sąskaitas moka 6% – kas metų ketvirtį, nieko neima už išrašytus čekius ir apmokėjęs juos kas mėnesį grąžina savininkams. Dauguma bankų už čekių sąskaitas jokių procentų nemoka ir dar skaito po 16 ct. ar daugiau už kiekvieną išrašytą čekį.

Jeigu nepatogu atėti ar atvažiuoti į Litą – kodėl ne – sinaudoti paštą – ką jau daro beveik pusė Lito narių. Nors

per 15 metų nė vienas paštų siųstas čekis dar neprapuolė, atsargos dėl antrojo čekio pusę užrašykite: "For deposit only, Acc. no." ir pasirašykite.

Litas balandžio mėnesį užbaigė su \$7.580.865 balansu (pernai – \$6.639.841). Išduotų paskolų suma pasiekė \$6.580.108 (\$6.005.222). – Nariai, kurie nori per Litą užtikrintai gauti stambių kanadiškų ar amerikoniškų pinigų (po 50 ar 100 dol.), prašomi užsisakyti iš anksto. Kelionėms parduodame American Express čekius; kanadiškais ir amerikoniškais doleriais.

Yra narių, kurie nuolat perviršija savo čekių sąskaitas (overdraft). Ateityje jų čekiai bus gražinti neapmokėti dėl stokos pinigų jų sąskaitose (NSF).

Šv. Jono dienos proga, abu Lito skyriai bus uždaryti birželio 23 d., penktadienį, o Kanados Dienos proga – liepos 3 d., pirmadienį.

Vasaros metu Litas uždarytas sekmadieniais nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d.

Vasaros bėgyje bus išsiuntinama informacija ir registracijos lapeliai jaunųjų narių ekskursijai. Su šiuo biuleteniu siunčiame registracijos lapelius Lito jaunuliams (13-19 m.) Beach Boys koncertui Forume, birželio 22 d.

VASAROTOJŲ ŽINIAI
Išnuomuojami kambariai VI ir A. Židžūnų rezidencijoje Cape Code, 56 Wedgewood Dr. Centerville, Mass. 02632-USA. Tel: (617) 771-0075 arba (617) 757-7600.

IŠNUOMUOJAMI apartamentai prie ežero, panoraminis vaizdas – 2½ – 3½ – 4½ su 1 metų sutartim. Skambinti pas lietuvių 933-7829.

NAMAI – APARTAMENTAI – ŽEMĖ – PASKOLOS
D.N. BALTRUKONIS
FOTOM.L.S. SYLKA REALTIES INC.
445 Jean Talon W, Suite 305, Mt. Tel: 273-9181-2-3, Rus. 737-0844

KEITH BUILDING MAINTENANCE

NAMŲ REMONTAS

Taisydas stogų, įvairiausi dažymo ir kiti darbai – Tel. 363-1620.

Apie darbų sąžiningą atlikimą teiraukitės pas Leoną Gurecką 366-2548.

M. PHILIPPE IZZI Prop.

SKAMBINKIT –

1 kolnėms – pristatant ir atsiimant

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

coin / corner 5e ave

7661-A CENTRALE

495-90e AVE

coin / corner Baync 365-1143

29 55 Allard Street, Ville Emard

766-2667.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

ESPO

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

PARDAVIMAS:

Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart

Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

7835 Blvd. Lasalle, La Salle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės – De La Verendrye, pr. e Lapierre vandens kanalo. Tel. 365-3364.

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. – Tel. 366-7281

• ATLIKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.

(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)

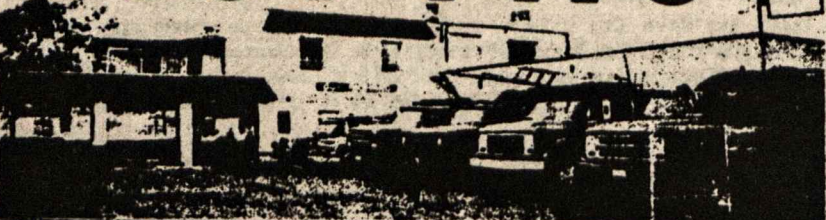
• PARDUODAMA NAUDOTOS MAŠINOS

Savininkai V. Sušinskas & Son tel. 389-0571.

GUY RICHARD
ROOFER – COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios pataršios ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbo atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus –

364-1470

1978. VI. 14

KRONIKA Montreal

• Sol. Gina Čapkauskienė kartu su sol. R. Strimaiciu dainavo Toronte, Lietuvos Ištremtųjų paminėjime.

PAMINKLŲ GAMYBA

– MONUMENTS MANUFACTURER

TODORO & BIGRAS LTD.

6752 Sherbrooke Street East

Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 MAPLE BLVD.

CHATEAUGUAY

TEL. 691-4760

5784 VERDUN AVE.

VERDUN, QUEBEC

TEL. 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

Jetté & Frères

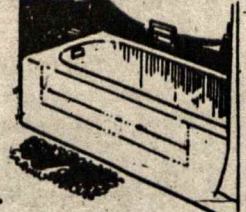
VISKAS MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame – Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandentiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

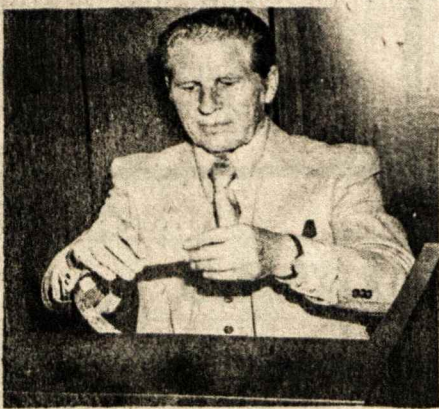
Plumbing & Heating Contractors

140-2e AVENUE - 366-0330

NL REIKALAI

Šių metų Spaudos Baliaus NL laikraščiu paremti Toronte įvyks spalio 28 d., šeštadienį, Lietuvių Namuose. Torontiečių lietuvių sudarytas Baliaus vakaro ruošos komitetas svarsto būdus užtikrinti vakaro pasisekimui. NL B-vės Valdyba ir redakcija prašo torontiečius tą datą neruošti kitų parengimų ir laiką rezervuoti šiam mūsų renginiui.

B. Kasperavičius Spaudos Baliaus tarnyboje...

Nuotrauka T. Laurinaičio.

Šia proga NL Bendrovės Valdyba nori priminti visuomenei, kad ankščiau buvę Toronte laikraščiu paremti renginiai visada davė gražų, pelną ir rengėjai kuo puikiau atsiskaitė su laikraščio administracija. Valdyba yra dėkinga visuomenei ir rengėjams už paramą.

Šių metų Spaudos Baliaus Montrealyje taip pat davė gražų pelną ir B-ės V-ba dėkinga gausiems dalyviams

ir visiems, kuo nors prisidėjusiems, ypač administracinės tvarkos pareigūnams: A. Joneliui, R. Barisai, P. Girdžiui ir B. Kasperavičiui.

NL B-vės vicepirmininkas L. Girinis su žmona sugrįžo iš kelionės po pasaulį į Montreali. Laikraščio skaitytojai tikisi sulaukti kelionės įspūdžių. NL

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už \$ 7.00 metams!

Prašome iškipti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

SULAUKĖ ATOSTOGŲ

Daugelis studentų lietuvių baigę mokslo metus, laukias atostogas praleidžia įvairiuose darbuose, besirengdami vykti į stovyklas ir PLD Toronte.

Baigę mokslą ir mūsų jaunieji studentai šeštadieninėje Mokykloje, šiais metais baigė: K. ČIČINS - KAITĖ, L. DAINIŪTĖ, D. JAUGELYTĖ, A. KIBIRKŠ - TIS, A. PIEČAITIS, R. STAŠKEVIČIUS, T. VALINS-

KAS ir J. VALIULIS. Jų vardu nuoširdžiai mokytojams, tėvams ir rėmėjams padėkojo Daiva Jaugelytė.

Mokiniai buvo įvertinti ir gražiu žodžiu klasės auklėtojo R. Otto, ir dovanomis: LB Montrelio Apylinkės V-bos Švietimo Reikalams narė S. Plečaitienė įteikė pažymėjimus, V-bos pirm. A. Kličius - po knyga. Tautinių Šokių mokytoja Rasa Lukoševičiūtė - po originalią kojine - po kitą gaus tie, kurie grįš dirbti į Mokyklą.

Abiturientus sveikino kapel. kun. J. Aranauskas SJ., mecenatų vardu - Lito vedėja Regina Plečaitienė, Mokyklos los Vedėja M. Jonynienė ir Tėvų K-to pirm. S. Baršauskas.

VĖL KVIEČIA PARODON

Man & His World vasarai, kaip jau įprasta, vėl organi-zuoja ir Tautų Paviljoną. Lietuviai gerai pasirodę eilę kartų, ypač kviečiami joje reprezentuoti.

KLB Montrelio Apylinkės Kultūros Komisija vėl ruošiasi gerai joje pasirodyti, o taip pat darbščiosios Valvo-rykštės moterys.

Šiomis dienomis NL redakcijon atsilankė Petras Suminas, skulptorius iš Denver, Colorado. Domėjosi lietuvių dailininkais ir skulptoriais, pakelyje sustojęs pas dail. Tamošaičius, turėjo progos susipažinti ir išgirsti apie lietuvių tautodailę, kuria yra susižavėjęs.

Šis lietuvis menininkas aplankė didžiuosius lietuvių centrus Amerikoje ir Kanadoje, dalyvaus tarptautiniame skulptorių suvažiavime, kur žada būti apie 3000 menininkų.

Nuotrauka iš vieno metų Birželio Išvežimų minėjimo demonstracijų prie Sovietų Konsulato Montrealyje

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTI IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ

NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI

MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS

UŽEIKITE ĮŠITIKINKITE PASINAUDOKITE

LEONAS GURECKAS Sales Manager (Lietuvės atstovas)

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu LEO GUREKAS

mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Tel. Bus. 482-3460

Res. 366-7041

DANPAR REALTIES CORP.

310 VICTORIA AVENUE, SUITE 409
MONTREAL, QUEBEC, CANADA
H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA birželio 24 d., šeštadienį, 7 val. vakaro
AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE
RENGIA

Jonines

VISŲ MONTREALIO LIETUVIŲ - JONŲ - JONIŲ PAGERBIMĄ

Programoje: Meninė dalis - Aušros Vartų Choro Vyrų oktetas, Vakarienis, Muzika, Baras, Loterija ir kt.

Įėjimas: 5 dol. asmeniui.

R e n g ė j a i

K. ir D. Smilgevičiai, Z. lankyti ir dail. A. ir A. Tamošaičių Sodybą Kingstone. Registruoti iki birželio 15 d. pas pirm. A. Mylę, tel: 365-0353, Ig. Petrauską - 767-8684 arba A. Žiuką - 366-5491.

Mirė Domininkas Norvaiša, sulaukęs 90 m. amžiaus. Velionis buvo kilęs iš Telšių apskr. ir Kanadon atvyko šio šimtmečio pradžioje.

Š. m. birželio 25 d. Žvejo-tojų-Medžiotojų klubas NIDA organizuoja ekskursiją į 1000 Islands. Numatyta ap-m. amžiaus.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8 1/4%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 8 1/2%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų čekių s-tas 6%
Pentadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-1	asmenines 9 1/2%
Sekmdieniais 9.30-1	nekiln. turto 9 1/4%
	investicines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Pardudoma "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LEFEBVRE & ROBERT INC.

AMUSEMENT - FURNITURE

PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ
BALDŲ
PER
KRAUTUVĖS
3
AUKŠTUS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.
• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887

7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

LITAS

Montrelio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamąsias s-tas 6.0%	Asmenines 10.5%
Taupomąsias s-tas 8.25%	Nekiln. turto 10.0%
Už pensijų planą 8.5%	Čekių kredito 12.0%
Termin. ind. 1 metams 9%	Investicines nuo 10.5%
Termin. ind. 2 metams 9.25%	
Termin. ind. 3 metams 9.5%	
Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama, vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus lietuvių atvaizgalius.

3907 A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.